

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE
OCHRANNÉ ZNÁMKY

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Zuzana Slováková, PhD.

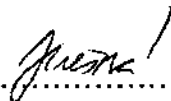
Vypracovala: Eva Jirešová, roz. Kašparová, Praha 8, Eledrova 732/14

2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Praze dne 1. 10. 2007

....

Poděkování

Dovoluji si touto cestou poděkovat paní JUDr. Zuzaně Slovákové, PhD. za poskytnuté konzultace a odborné vedení této diplomové práce.

V Praze dne 1.10.2007

Jiřina!
.....

Obsah:

1.	Úvod	8
2.	Duševní vlastnictví a průmyslové vlastnictví	9
3.	Ochranná známka	10
3.1.	Ochranná známka v podnikatelském prostředí	11
3.2.	Účel, funkce a tvorba ochranné známky	12
3.3.	Ochranná známka v legislativě	12
3.4.	Druhy ochranných známek	14
3.4.1.	Podle způsobu vyjádření	14
3.4.2.	Podle osoby vlastníka	15
3.4.3.	Podle způsobu užití	15
3.4.4.	Podle typů užití ochranných známek	16
3.4.5.	Podle způsobu vzniku známkového práva	16
3.5.	Důvody odmítnutí ochrany ochranné známce	17
3.5.1.	Absolutní důvody pro odmítnutí ochrany	17
3.5.2.	Relativní důvody pro odmítnutí ochrany	18
3.6.	Práva z ochranné známky	18
4.	Vznik ochrany v řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví	20
4.1.	Příhláška	21
4.2.	Právo přednosti	22
4.3.	Věcný průzkum přihlášky	22
4.4.	Námítky a připomínky proti zápisu zveřejněného označení	23
4.4.1.	Námitkové řízení	23
4.4.2.	Připomínkové řízení	25
4.5.	Další druhy řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví	26
4.5.1.	Řízení o zrušení ochranné známky	26
4.5.2.	Řízení o prohlášení ochranné známky za neplatnou	26
4.5.3.	Opravné řízení – rozklad	27
5.	Správní soudnictví	30
6.	Vymáhání práv z ochranných známek	35
6.1.	Úvod	35
6.2.	Práva z ochranné známky	36
6.3.	Současná právní úprava	36
6.4.	Historický vývoj	37
6.5.	Vymáhání práv z ochranné známky	38
6.5.1.	Možnosti vymáhání práv z ochranné známky	38
6.5.2.	Vymáhání práv z ochranné známky soukromoprávními prostředky	38
6.5.2.1.	Soukromoprávní žaloby	38
6.5.2.2.	Nekalá soutěž	46
6.5.3.	Vymáhání práv z ochranné známky veřejnoprávními prostředky	50
6.5.3.1.	Trestněprávní vymáhání práv z ochranné známky	50
6.5.3.2.	Přestupky na úseku porušování průmyslových práv	52
6.5.3.3.	Ochrana spotřebitele a vymáhání práv z ochranné známky	52
6.5.3.4.	Dovoz, vývoz zboží a ochranná známka	54
7.	Ochranná známka Společenství	55
8.	Náhrada škody ze strany státu	56
9.	Závěr	58

Seznam použitých zkratk.....	61
Seznam použité literatury.....	62

1. Úvod

Tématem mé diplomové práce je institut ochranné známky a to především z hlediska vymahatelnosti práv z ochranné známky a z průmyslového vlastnictví. V první části diplomové práce popíši institut ochranné známky a to z pohledu jeho zařazení do systému práva duševního vlastnictví, resp. práva vlastnictví průmyslového. Následně se budu věnovat ochranné známce jako takové z hlediska dnes platné právní úpravy, včetně práva mezinárodního a komunitární právní úpravy. Popíši podmínky a postup, jejichž splnění je třeba, aby byla příslušnému označení poskytnuta výjimečnost ochrany v podobě ochranné známky. Zde se také zmíním o druzích ochranných známek podle jednotlivých kritérií, dále o důvodech odmítnutí poskytnutí ochrany a také o řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví, které provází vznik, trvání i zánik ochrany poskytované právě ochrannou známkou. Tato obecná část práce je zařazena do práce pro přehlednost a ucelenost popsané tematiky. Na ni navazuje část věnovaná soudnímu přezkumu správních rozhodnutí. Cílem této diplomové práce je popis možností a procesu vymáhání práv z ochranné známky, včetně ukázek a odkazů na příslušnou judikaturu. Těmto konkrétním možnostem a postupům se budu podrobně věnovat ve druhé části práce. Po stručném obecném úvodu a nástinu historického vývoje této problematiky, se budu zabývat jednotlivými zákonnými možnostmi uplatňování a vymáhání práv z ochranné známky. Vzhledem k tomu, že tyto možnosti se vyskytují na poli práva veřejného i soukromého, zaměřím se na tuto oblast na základě tohoto členění.

V dané části se vždy budu věnovat příslušné judikatuře. S ohledem na skutečnost, že se jedná o stále rozvíjející se oblast, ve které jsou přijímány nové právní úpravy, je velmi složité v judikatuře nalézat sjednocující prvky. Z důvodu nutnosti implementovat Směrnici Evropského Parlamentu a Rady č. 2004/48 ze dne 29.4.2004, byla přijata nově platná a účinná právní úprava – zák. č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, jejíž očekávaný efekt bude také zmíněn v příslušné části. Některá rozhodnutí soudu, která budu uvádět, z výše uvedeného důvodu vznikla za účinnosti dřívější právní úpravy, což ovšem nic nemění na jejich možné aplikovatelnosti na dnešní právní úpravu, především, co do výkladu některých pojmů.

V příslušných kapitolách zmíním i chystané změny v oblasti trestněprávního vymáhání práv z duševního vlastnictví a v oblasti ochrany spotřebitele. Tyto mají svůj původ na poli působnosti Evropské Unie.

2. Duševní vlastnictví a průmyslové vlastnictví

Průmyslové vlastnictví (industrial property) je pojmem, který řadíme pod obecnější pojem duševní vlastnictví (intellectual property). Tyto se vyznačují společnými rysy, ale zároveň mají svá specifika. Duševním vlastnictvím rozumíme určitou teoretickou, právní i ekonomickou konstrukci, jejímž předmětem je intelektuální obsah, jenž díky tomu, že jej lze objektivně vyjádřit a je tedy vnímán smysly, může být předmětem, se kterým lze nakládat, který je upraven v právních normách a lze mu také poskytovat potřebnou právní ochranu a vymahatelnost.¹ Další definice tohoto pojmu můžeme nalézt také v mezinárodních smlouvách, které se týkají duševního vlastnictví. Tak například Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) vymezuje v čl. 2 odst. VIII. Úmluvy o zřízení WIPO (1967) širší pojem duševního vlastnictví jako: „Práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, k výkonům výkonných umělců, zvukových záznamů a rozhlasovému vysílání, k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti, k vědeckým objevům, k průmyslovým vzorům a modelům, k továrním, obchodním známkám a známkám všech služeb, jakož i obchodním jménům a obchodním názvům a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké, s výjimkou práva na ochranu proti nekalé soutěži.“

Průmyslové vlastnictví je úsek z této oblasti, který se zabývá právy, které mají především svůj průmyslový (hospodářský) potenciál využití a je tedy ve vztahu k pojmu duševního vlastnictví pojmem užším. Navíc systém ochrany těchto práv má za svůj cíl i podporu inovací a investic do nich. Dalším specifikem pro vznik práv k předmětům průmyslového vlastnictví je ve většině případů nutná formálně-právní procedura zápisu do příslušných rejstříků. Většina z nich podléhá úpravě zvláštními právními předpisy, které obsahují prvky práva soukromoprávního (např. licenční smlouvy, vlastnická práva) i veřejnoprávního (často ustanovení o vzniku, trvání, zániku průmyslových práv a

¹ Více Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení

Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, 14 a násl s.

procesněprávní normy upravující správní řízení v dané oblasti). Odlišnosti, vycházející již z povahy předmětu práv průmyslového vlastnictví nalézáme i v právní úpravě podmínek vzniku, trvání, zániku, převodu vlastnictví k průmyslovému právu a to odlišnosti od ostatních právních předmětů i rozdíly v rámci jednotlivých zvláštních zákonů.

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) zase řadí mezi předměty průmyslového vlastnictví ochranné známky, zeměpisná označení, průmyslové vzory, patenty a topografie integrovaných obvodů.

Právo průmyslového vlastnictví lze charakterizovat jak z objektivního, tak subjektivního hlediska. Z objektivního pohledu jej lze označit za souhrn právních norem upravujících společenské vztahy vznikající z činnosti subjektů a to tvůrčí i netvůrčí povahy, jejichž výsledkem jsou nehmotné (imateriální) předměty a dále jsou to společenské vztahy, vznikající při jejich uplatňování. Ze subjektivního hlediska jde o souhrn práv oprávněného z předmětu průmyslového vlastnictví, povinnost ostatních nerušit tato práva a s tím související povinnost státu poskytnout oprávněnému ochranu při takových narušeních. Jednotlivé předměty průmyslových práv jsou způsobilé být předmětem občanskoprávních vztahů a to jak dle občanského zákoníku tak dle speciálních norem. Občanskoprávní teorie řadí předměty průmyslového vlastnictví mezi tzv. jiné majetkové hodnoty, nicméně vývoj *de lege lata* i *de lege ferenda* naznačuje přiklon k chápání předmětů práv průmyslového vlastnictví jako věcí a tedy předmětů práva vlastnického.²

3. Ochranná známka

Ochrana označení má u nás dlouholetou tradici, prvním právním předpisem upravující tuto problematiku na našem území byl císařský patent č. 230/1858 ř.z., o ochraně průmyslových známek, tento patent byl po vzniku Československa převzat pro naše území a to až do roku 1952, kdy byl přijat zákon č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách a chráněných vzorech a to i přes období centrálního plánování, které ze své podstaty obchodním vztahům nesvědčilo. Tento zákon z roku 1952 byl nahrazen v roce 1988 zákonem č. 174/1988 Sb., o ochranných známkách a ten byl nahrazen zákonem č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách. V současnosti je platná právní úprava obsažena

²Více Slováková Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení
Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, 14 a násl s.

v zákoně č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších předpisů a vyhláškou č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách. Oba dva posledně jmenované předpisy nabyly účinnosti dne 1.4.2004, s tím, že odloženou účinnost měla některá ustanovení, která vstoupila v účinnost až vstupem České Republiky do Evropské unie o měsíc později.

Stěžejní část zákonné úpravy ochrany a vymáhání práv z ochranné známky je dnes především obsažena v nově platném a účinném zákoně č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, který byl do našeho právního řádu zařazen, mimo jiné, na základě našeho členství v Evropské Unii. Další oblastí, kde je vymáhání práv z ochranných známek upraveno je ochrana proti nekalé soutěži na základě § 44 a násl. obchodního zákoníku. Dále lze zmínit ochranu trestněprávní dle trestního zákona č. 140/1961 Sb. a přestupky v dané oblasti dle zákona č. 200/1990 Sb o přestupcích. Určitá oblast vymáhání práv z ochranné známky je také obsažena v zákoně č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví. Ochrany a vymáhání těchto práv se dotýká též oblast ochrany spotřebitele a to dle zákona č. 634/ 1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

3.1.Ochranná známka v podnikatelském prostředí

Institut ochranné známky hraje velmi významnou úlohu v podnikatelském prostředí, kde pak slouží především k označení zboží, služby či podnikatele na trhu. V důsledku tohoto označení je výrobek, služba či podnikatelský subjekt, který je spjat s tímto označením snadno odlišitelný, je usnadněn a urychlen výběr spotřebitelem, proces zavedení výrobku a ve svém důsledku vede ke zvýšení poptávky po výrobku či službě, pod spotřebiteli již známým a osvědčeným označením - ochrannou známkou. Tyto mechanismy jsou ovlivněny mnoha momenty, například - správným výběrem a užitím označení, jeho dostatečnou a kvalitní propagací. Dobře zvolené označení, resp. ochranná známka, zastává nenahraditelnou úlohu v marketingu výrobku, služby, zároveň se stává důležitou součástí celkové image podnikatelského subjektu a to jako součást tzv. corporate identity. Tímto

vším se stává významným prostředkem podnikání. Hodnota známé a zavedené ochranné známky může být někdy stejná či dokonce vyšší, než hodnota samotné podstaty podniku.³

3.2. Účel, funkce a tvorba ochranné známky

Aby ochranná známka mohla plnit své funkce a svůj účel, musí se při její tvorbě zohlednit hned několik důležitých hledisek. Měla by být jedinečná, nezaměnitelná, snadno zapamatovatelná, nadčasová, variabilní co do rozměrů a použitelnosti na různých materiálech, velmi vhodná se jeví obsahová souvztažnost mezi ochrannou známkou a subjektem, pro který je vytvořena.

Základním účelem ochranné známky je tedy odlišit výrobky a služby stejného druhu, které jsou vyráběné či poskytované různými subjekty s různou kvalitou provedení, usnadnit spotřebiteli orientaci na trhu a také vytvořit významný prvek konkurenčního prostředí. Zákon o ochranných známkách nedefinuje pojem „ochranná známka“, ale pouze stanoví, kterým označením lze poskytnout ochranu a při splnění jakých podmínek.

3.3. Ochranná známka v legislativě

Ochranná známka je dnes upravena v naší legislativě zákonem č. 441/ 2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/ 2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů a vyhláškou č. 97/ 2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách. Oba právní předpisy nabyly účinnosti ke dni 1. 4. 2004, kromě ustanovení o Ochranné známce Společenství, která nabyla účinnosti o měsíc později, se vstupem České republiky do Evropské Unie. Vedle této úpravy stojí úprava z mezinárodních smluv a komunitárního práva. Komunitární právo představují v oblasti ochranných známek směrnice Rady (ES) č. 89/104 z 21. 12. 1988, ke sblížení zákonů členských zemí o ochranných známkách a nařízení Rady (ES) č. 40/94 z 20. 12. 1993 o ochranné známce Společenství. Další oblasti, kde je v současné době usilováno o harmonizaci v rámci EU je například oblast ochrany spotřebitele a také jsou připravovány směrnice, které se týkají trestněprávní ochrany duševního vlastnictví. Mezinárodní ochranu ochranné známky představují především Pařížská úmluva na ochranu průmyslového

³ Více Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, 300 s.

vlastnictví, dále Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek, spolu s protokolem o mezinárodním zápisu ochranných známek, také Smlouva o známkovém právu (TLT), jejímž účelem je harmonizace a zjednodušení procesu přihlašování a registrace ochranných známek, dále Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů původu zboží, Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu ochranných známek a další. Velmi důležitou je také Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), která výše uvedené mezinárodní smlouvy spravuje a Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), jejímž cílem je mimo jiné dodržování práv k duševnímu vlastnictví tak, aby se tato práva nestala překážkou mezinárodního obchodu.⁴

V § 2 ZOZ je vymezeno, které ochranné známky požívají ochrany na území ČR, jedná se o známky, které jsou zapsány v rejstříku ochranných známek, dále o známky, které jsou s účinky pro Českou republiku zapsány v rejstříku vedeném Mezinárodním úřadem duševního vlastnictví na základě mezinárodní přihlášky ve smyslu Madridské dohody o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek nebo Protokolu k Madridské dohodě, také o známky, které jsou zapsány v rejstříku vedeném Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (známky a vzory) podle nařízení Rady Evropských společenství o ochranné známce Společenství a konečně o známky na území České republiky všeobecně známé ve smyslu článku 6bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví a článku 16 Dohody o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví.

V § 3 ZOZ je vyjmenováno, co se rozumí pod pojmem starší ochranná známka. Tento institut má význam především v oblasti neposkytnutí ochrany pozdější ochranné známce či její prohlášení za neplatnou. Skutečnost, zda se jedná o starší či mladší ochrannou známku, se posuzuje podle práva přednosti.

Dle §1 ZOZ ochrannou známkou může být za podmínek stanovených tímto zákonem jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby. Z tohoto ustanovení je patrné, že zákon pro poskytnutí ochrany vyžaduje splnění dvou podmínek – grafické znázornitelnosti a rozlišovací způsobilosti – a to kumulativně. Demonstrativní výčet označení schopného grafického znázornění obsahuje navíc označení

⁴ Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení
Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, 63 s

barvou, které v předchozí právní úpravě chybělo. Označení, která nejsou graficky znázornitelná, či je takové znázornění u nich problematické, jsou zákonem vyloučena z možnosti zápisu do rejstříku ochranných známek. Jedná se například o zvuková, čichová, světelná, pohybová označení. Co se týče zvukových signálů a znělek, lze chránit jejich grafické znázornění ve formě notového zápisu, ovšem tímto není vyjádřen předmět samotného označení, tedy způsob interpretace zvuku. Pro zajímavost na tomto místě uvádím rozhodnutí třetího odvolacího senátu OHIM, který konstatoval ve věci R 122/1998-3 následující: „Obecně vzato může být barva sama o sobě schopna ochrany jako ochranná známka Společenství podle článku 4 CTMR.“⁵ Podmínkou rozlišovací způsobilosti rozumíme schopnost rozlišit výrobky nebo služby jednoho subjektu od výrobků a služeb jiného subjektu, tuto způsobilost musí splňovat každé označení, které má být zapsáno do rejstříku a má mu být poskytnuta ochrana. Tato způsobilost se zkoumá vždy ve vztahu ke konkrétním výrobkům nebo službám, k jejichž rozlišení má sloužit.

3.4. Druhy ochranných známek

3.4.1. Podle způsobu vyjádření

Slovní ochranné známky jsou tvořeny jedním nebo více slovy, písmeny, číslicemi, případně jejich kombinací, jsou provedeny ve standardním písmu. Jedná se o označení, která jsou tvořena slovy běžnými (např. ČESKÁ SODA) i uměle vytvořenými (např. KOFOLA), u některých ochranných známek bývá předmětem ochrany i celé souvětí (slogany apod., např. Pálí vám to).

Slovní ochranné známky grafické jsou známky slovní, které jsou provedeny v graficky

upraveném písmu. (např. **CAMEL**).

Obrazové ochranné známky jsou tvořeny kresbou, geometrickým obrazcem nebo jiným

grafickým provedením bez slov, písmen či číslic. (např. ,).

⁵ Horáček R. a kol. Práva na označení (zákon o ochranných známkách a zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení) Komentář, 1. vydání. Praha : C. H. BECK, 2004, str. 48

Prostorové ochranné známky jsou trojrozměrně provedené, nejčastěji se jedná o ochranu

tvaru výrobku nebo jeho obalu. (např.). Tvar výrobku je často chráněn také jako tzv. průmyslový vzor, tudíž zpravidla dochází k souběhu ochrany známkového práva s právem na ochranu průmyslového vzoru.

Kombinované ochranné známky vznikají kombinací prvků slovních, obrazových, případně také prostorových. Takové označení je pro účely přihlášení posuzováno jako celek, proto může někdy být udělena v kombinované známce ochrana prvku, který by ji jinak sám o sobě nezískal pro nedostatek rozlišovací způsobilosti. Navíc kombinované ochranné známky často vycházejí z již registrovaných ochranných známek, které kombinují do

jednoho celku. (např.).

3.4.2. Podle osoby vlastníka

Podle osoby vlastníka dělíme ochranné známky na známky kolektivní a individuální.

Individuální ochranná známka je vlastnictvím fyzické či právnické osoby a její účel se kryje se základním účelem ochranné známky, a to rozlišení výrobku nebo služby právnické či fyzické osoby od výrobků a služeb ostatních fyzických či právnických osob.

Kolektivní ochranná známka je ve vlastnictví právnické osoby nebo sdružení a slouží k označení a rozlišení výrobků či služeb pocházejících od členů či společníků takového vlastníka od ostatních výrobků a služeb.

3.4.3. Podle způsobu užití

Podle způsobu užití ochranné známky dělíme známky na známky užívané a neužívané. Právo užívat ochrannou známku, a to výlučně, má její vlastník. Užívané ochranné známky jsou známky, které jsou užívané jak prakticky, tedy uváděné spolu se zbožím či službou na trh, do oběhu, tak známky užívané tzv. fiktivně, neboli pro reklamní, propagační účely, v korespondenci atd. Neužívané ochranné známky jsou známky, které jsou zapsané v příslušném rejstříku, ale v rozhodné době nejsou užívané. Neužívání ochranné známky může být motivováno různě. Co se týká úmyslného neužívání, řadíme sem známky tzv.

spekulativní, obranné a zásobní. Ochranné známky spekulativní jsou registrovány za účelem získání profitu jejím případným prodejem či jinou obchodní transakcí. Obranné ochranné známky jsou registrovány proto, aby oprávněný subjekt zamezil možnosti registrovat ochrannou známku podobnou té, kterou již vlastní. Zásobní ochranné známky jsou známky, které jsou přihlašovány, s tím, že do užívání přijdou v budoucnu, např. při spuštění dalšího, nového výrobního programu. Neúmyslné neužívání ochranné známky přichází v úvahu v situacích, kdy výrobek nebo služba, která byla s takovou známkou spjata přestaly být vyráběny nebo poskytovány, neužívána bývá také značka, která byla zdiskreditována nebo se jí na trhu vůbec nepodařilo zavést. S těmito naposledy uvedenými skutečností je spojeno i znehodnocení dané ochranné známky.

Důležitou skutečností je, že zákonná úprava dává Úřadu na ochranu průmyslového vlastnictví možnost vymazat takovou známku z rejstříku ochranných známek.

3.4.4. Podle typů užití ochranných známek

Podle typů užití ochranných známek je lze dělit na ochranné známky výrobní, obchodní a známky služeb.

Ochranné známky výrobní používají výrobci a vztahují se k jimi produkováným výrobkům. Ochranné známky služeb používají poskytovatelé služeb, vztahují se ke službám, které poskytují. Ochranné známky obchodní používají prodejci a označují jimi zboží, které prodávají, významné jsou hlavně u velkých obchodních řetězců, kde si spotřebitel kupuje zboží pod takovouto známkou, obchodník pak má volné pole působnosti ohledně změny výrobce, protože ta bývá pocítit při prodeji minimálně.

3.4.5. Podle způsobu vzniku známkového práva

Podle způsobu vzniku známkového práva dělíme ochranné známky na registrované ochranné známky a všeobecně známé ochranné známky.

Známkové právo u registrované známky vzniká jejím zápisem do oficiálního registru, zatímco všeobecně známá ochranná známka vzniká neformálním vejitím ve známost a získáním všeobecné známosti na území České republiky, takovými jsou například : JANSPOUR, PGA TOUR

3.5. Důvody odmítnutí ochrany ochranné známce

Jak již uvedeno výše, k tomu, aby bylo označení zapsáno do registru a stalo se ochrannou známkou musí splnit stanovené zákonné podmínky. V této souvislosti jsou velmi podstatnou skutečností zákonem stanovené důvody, které vedou k nezpůsobilosti zápisu do rejstříku ochranných známek a ve svém důsledku tedy k neposkytnutí ochrany. Důvody pro neposkytnutí ochrany rozlišujeme na absolutní a relativní důvody, toto členění je převzato a je plně v souladu s komunitárním právem. Zatímco relativní důvody jsou důvody soukromoprávního charakteru a ve většině případů jsou uplatňovány na základě námitek třetí osoby již v konkrétním řízení, důvody absolutní jsou charakteru veřejnoprávního a jsou uplatňovány ex officio Úřadem, ten tyto důvody zkoumá ještě před zveřejněním přihlášky ochranné známky a před jejím zápisem do rejstříku. Absolutní důvody pro neposkytnutí ochrany znamenají zároveň vyloučení takového označení z možného zápisu. Taxativní výčet absolutních důvodů pro odmítnutí ochrany obsahuje § 4 ZOZ. Jedná se především o nesplnění zákonem stanovených požadavků na ochrannou známku.

3.5.1. Absolutní důvody pro odmítnutí ochrany.

Podle ustanovení § 4 ZOZ jsou k zápisu nezpůsobilá z tzv. absolutních důvodů například označení, která nemohou tvořit ochrannou známku ve smyslu § 1 ZOZ, tedy označení která nelze znázornit v grafické podobě, tj. slovy, písmeny, čísly, kresbou, tvarem výrobku, jejich kombinací. Těmito jsou označení čichová, zvuková apod. bez rozlišovací způsobilosti, která je základem pro hlavní funkci ochranné známky a chybí pokud takové označení neumožňuje spotřebiteli rozlišovat takto označený výrobek či službu jednoho subjektu od výrobku či služby jiného subjektu. Řadíme sem označení, která tvoří např. běžný obal, vžitá označení pro určité zboží či službu, tzv. druhová označení a tzv. zdruhovělé ochranné známky, tj. ochranné známky, které postupně zcela zlidověly a používají se pro pojmenovávání určitého druhu zboží v běžné mluvě, dále označení popisná, používána jen k popisu vlastností výrobků, služeb, jako je množství, jakost, cena, druh, způsob výroby apod., také označení pochvalná, která mají navodit dojem vynikajících vlastností výrobku či služeb, také označení tvořená pouze údaji o zeměpisném původu zboží (vyjma fantazijních prvků), jeho druhu, jakosti, kvalitě, včetně označení popisných, označení tvořena výlučně tvarem, který vyplývá z povahy samotného výrobku

nebo který je nezbytný pro dosažení technického výsledku, podstatné užité hodnoty, označení tvořená tvarem výrobku, který je obecně běžně užíván, ta označení, která jsou v rozporu s obecným pořádkem nebo dobrými mravy (tzv. výhrada veřejného pořádku), spadají sem označení přičící se morálce, etice, používající nevhodným, znevažujícím způsobem jména veřejných činitelů, politických stran, náboženských společností apod., dále pod tuto kategorii řadíme označení obsahující prvky násilí, rasové nenávisti a další⁶

3.5.2. Relativní důvody pro odmítnutí ochrany

Relativní důvody odmítnutí ochrany jsou skutečnosti, které vylučují zápis označení a to pro kolizi s právy třetích osob. Jedná se o důvody relativní, Úřad zde ex officio zkoumá pouze zda nedochází ke kolizi označení přihlášené k zápisu se staršími právy třetích osob dle ustanovení § 6 ZOZ. Toto ustanovení upravuje situaci, kdy již existuje shodná ochranná známka, které byla dříve poskytnuta ochrana a to pro shodné výrobky a služby. Možnost zhojení je dána případným udělením souhlasu v písemné formě. Mezi ostatní relativní důvody pro odmítnutí řadíme v § 7 odst. 1 a 2 ZOZ taxativně vyjmenované skutečnosti, spíše subjekty a situace, za kterých jsou oprávněny podat námitku v námitkovém řízení. Úřad k těmto důvodům přihlíží tedy výhradně na základě námítky proti zápisu ochranné známky podané osobou k tomu oprávněnou dle § 7 odst. 1 a 2 ZOZ, více k těmto důvodům a oprávněným osobám je uvedeno níže v rámci části věnované námitkovému a připomínkovému řízení.

3.6. Práva z ochranné známky

Ochranná známka je nehmotným statkem, věcí dle práva a jako taková je předmětem práv i povinností. Subjektem známkového práva podle ZOZ jsou fyzické či právnické osoby, výše zmíněný zákon je označuje za „vlastníka“, který, tak jak je uvedeno v § 8, odst. 1 má výlučné právo známkou užívat a tím naplňovat pozitivní obsah známkového práva. Vlastníkem je fyzická či právnická osoba, zapsaná v rejstříku vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví či osoba vlastnící všeobecně známou známkou. Vlastník ochranné známky má také právo spolu se svou známkou používat symbol ®. Nejedná se o povinnost, nýbrž o oprávnění, symbol pochází z angl. „registered“, umísťuje se v pravém

⁶viz § 4 zákona č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách

horním rohu u posledního písmene slovní známky, u obrazových v pravém horním rohu. Vlastník ochrannou známku užívá ve spojení s výrobkem či službou, zejména umístěním ochranné známky přímo na výrobku, na obalu, chráněn může být přímo obal (prostorová ochranná známka), dále ji lze umístit v inzerci, obchodních listinách apod. Dalším oprávněním vlastníka ochranné známky je právo, aby nikdo neužíval označení shodného či podobného s jeho ochrannou známkou. Tato pasivní povinnost všech třetích osob koresponduje s aktivním oprávněním užívat ochrannou známku vlastníkem, které je popsáno výše. Je to typický průvodní jev pro tzv. absolutní práva, kterým právo z vlastnictví ochranné známky právě je. Zákon brání užívání shodného označení více subjekty, aby tím usnadnil orientaci spotřebitele na trhu a zabránil záměnám výrobků a služeb jedněch výrobců a poskytovatelů od druhých. Užití známky třetí osobou je možné, a to na základě licenční smlouvy, touto smlouvou je udělen souhlas s užitím ochranné známky třetí osobou, v jejím rámci nedochází ke změně osoby vlastníka ochranné známky. Licenční smlouva je účinná vůči třetím osobám dnem zápisu licenční smlouvy do rejstříku ochranných známek. O tento může požádat jakákoli ze smluvních stran. Licenční smlouva je upravena v § 508 až 515 ObchZ. V dané smlouvě si její účastníci dohodnou rozsah práv a povinností k užívání ochranné známky, například pro které výrobky, pro jaké území, určitou kvalitu apod. Licenční smlouva může obsahovat ujednání, jehož předmětem může být i rozsah oprávnění, kterými majitel ochranné známky umožňuje licenciátovi činit kroky k ochraně ochranné známky, které by byl jinak dle ustanovení § 514 odst. 2 povinen činit sám. Zánik licenční smlouvy je vyznačen v rejstříku ochranných známek, vedeným Úřadem.⁷

Co se týče užití ochranné známky, zákon v podstatě rozlišuje na užití faktické a fiktivní. Faktickým užíváním se rozumí použití ochranné známky v přímé souvislosti s obchodní činností, resp. uváděním zboží či služeb na trh subjektu, např. uváděním značky na obalu. Naproti tomu fiktivní (nominální) užití ochranné známky spočívá v jejím užití pro reklamní účely, v obchodní korespondenci apod., aniž by toto umístění mělo spojitost s umístěním výrobků či služeb na trh.⁸ ZOZ uvádí v § 8 odst.3 demonstrativní výčet způsobů užití ochranné známky, kterými zákon rozumí užití na výrobku nebo jeho obalu, nabídku výrobků pod tímto označením, jejich uvádění na trh nebo skladování za tímto

⁷ Horáček R. a kol. Práva na označení (zákon o ochranných známkách a zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení) Komentář, 1. vydání. Praha : C. H. BECK, 2004, 133 s.

⁸ Horáček R. a kol. Práva na označení (zákon o ochranných známkách a zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení) Komentář, 1. vydání. Praha : C. H. BECK, 2004, 92 s.

účelem anebo nabídku či poskytování služeb pod tímto označením, dovoz nebo vývoz výrobků pod tímto označením, užívání označení v obchodních listinách a v reklamě. Jako typicky neobchodní využití ochranné známky teorie uvádí použití pro pedagogické, vědecké účely např. citace, ukázka v učebnici, úkony vlastníka směřující k ochraně své ochranné známky apod. Konkrétní práva, ve smyslu obsahu vlastnického práva budou rozebrána v části o vymáhání práv z ochranné známky níže.

4. Vznik ochrany v řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví

Vznik právní ochrany poskytované vlastníku ochranné známky a s ní spojená práva a povinnosti je v našem právním řádu vázána na registrační princip. Zapsání do rejstříku ochranných známek je okamžikem, od kterého je poskytována výše zmíněná právní ochrana. Tomuto zápisu předchází řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví. Řízení o zápis daného označení je zahájeno na základě přihlášky. Výjimkou jsou všeobecně známé známky ve smyslu ustanovení § 2 písm. d) ZOZ („Zásadu podle níž je vznik ochranné známky vázán na její zápis do rejstříku, prolamuje institut všeobecně známé známky. Známkové právo v případě všeobecně známé známky vzniká neformálně, a to získáním své všeobecné známosti v České republice.“)⁹ „Úřad průmyslového vlastnictví je dle zákona č. 2/1969 Sb. (tzv. kompetenční zákon) zařazen mezi ústřední orgány státní správy. Jeho podrobnější kompetence jsou stanoveny v ZOZ, je ústředním orgánem ve věcech rozhodování o poskytnutí ochrany ochranným známkám, vede rejstřík ochranných známek, je místem podání přihlášky o zápis ochranné známky, účastní se spolupráce s jinými orgány státní správy při prosazování průmyslových práv, spolupracuje s mezinárodními organizacemi a národními úřady jednotlivých států na poli průmyslového vlastnictví. Práva k předmětům průmyslového vlastnictví se zapisují do rejstříků vedených Úřadem, které jsou veřejně přístupné, a zveřejňují se ve Věstníku Úřadu.“¹⁰ Den zápisu ochranné známky do rejstříku je i dnem, kdy nastávají účinky ochranné známky a z přihlašovatele se stává vlastník. Obdrží osvědčení o zápisu a zápis je uveřejněn ve Věstníku Úřadu průmyslového vlastnictví. Zápis ochranné známky platí deset let ode dne

⁹ Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení

Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, 137 s.

¹⁰ Internetové stránky Úřadu průmyslového vlastnictví

podání přihlášky u Úřadu a na žádost vlastníka se prodlužuje vždy o dalších deset let. Tato žádost musí být podána nejdříve dvanáct měsíců před skončením doby platnosti zápisu ochranné známky a nejpozději v den skončení platnosti. Žádost je zpoplatněna a nezaplacení poplatku má za následek, že se na žádost hledí, jako by podána nebyla. Aby zákon zmírnil dopad případného dočasného opomenutí žádosti o obnovení zápisu ze strany vlastníka, umožňuje mu v dodatečně lhůtě šesti měsíců po skončení platnosti žádost dodatečně podat při zvýšení správního poplatku na dvojnásobek.

4.1. Přihláška

Náležitosti přihlášky upravuje ZOZ ve své hlavě páté, v ust. § 19. Přihláška o zápis ochranné známky je jednostranným právním úkonem, který musí mít písemnou podobu, jejím podáním je zahájeno správní řízení, ve kterém je rozhodováno o zápisu ochranné známky do rejstříku. Úřadem je poskytován formulář, který po vyplnění slouží jako písemná přihláška, slouží pro usnadnění a urychlení řízení, ale jeho použití není povinné. Jako přihlášku je třeba brát každé podání, které splňuje náležitosti přihlášky. V rámci jedné přihlášky, resp. podání, je možné žádat o zápis pouze jedné ochranné známky. Náležitostí přihlášky podle ZOZ je, kromě její písemné formy, také žádost o zápis ochranné známky do rejstříku. Zákon má na mysli projev vůle přihlašovatele, ze kterého vyplývá, že žádá o registraci ochranné známky. Na rozdíl od předchozí právní úpravy, ZOZ v platném znění nevyžaduje, aby právnická či fyzická osoba, která je přihlašovatelem, měla výrobky či služby jako předmět svého podnikání. Přihlašovatelem může být, jak právnická tak fyzická osoba, která je v přihlášce dostatečně specifikována svým jménem, resp. názvem společnosti, bydlištěm, resp. sídlem svého podnikání. Přihlašovatel může být též zastoupen na základě zmocnění, nejčastěji advokátem či patentovým zástupcem, v takovém případě je potřeba uvést identifikační údaje takového zmocněnce a přiložit plnou moc, kterou se zmocněnec prokazuje. V již jednou podané přihlášce nelze provádět změny. Tedy nelze měnit znění či vyobrazení ochranné známky pro kterou je ochrana požadována ani ji doplňovat. Přihlašovatel je oprávněn vzít svou přihlášku zpět a případně jen zúžit seznam výrobků a služeb, pro které registraci požaduje, může také rozdělit svou přihlášku, která původně obsahovala více tříd služeb a výrobků na jednotlivé přihlášky, s tím, že zůstává zachováno právo přednosti z původní přihlášky, pokud nedošlo k rozšíření tříd výrobků a služeb. Přihlášku lze též převést na jiný subjekt a to na základě písemné smlouvy. Pro případ smrti fyzické osoby, resp. zániku právnické osoby je předmětem přechodu na

právního nástupce. ZOZ ve svém § 19 uvádí, kromě již uváděné identifikace přihlašovatele a jeho jasného požadavku na registraci také přesný seznam výrobků a služeb, pro které registraci požaduje. Tento seznam se v přihlášce uvádí v pořadí tříd mezinárodního třídění spolu s příslušným číslem třídy podle mezinárodního smlouvy. Dále uvádí znění či vyobrazení ochranné známky, pro kterou registraci požaduje. Ve lhůtě jednoho měsíce je přihlašovatel povinen zaplatit správní poplatek stanovený příslušnou vyhláškou ve výši odpovídající počtu tříd dle mezinárodního třídění výrobků a služeb. Pokud není tato povinnost splněna, hledí se na přihlášku, jako na nepodanou. Je-li však plněno v nesprávné výši, Úřad vyzve přihlašovatele k doplacení a pokud tak přihlašovatel neučiní, považuje se přihláška za podanou vůči výrobkům a službám, na které se podle stanoviska přihlašovatele má vztahovat, a pokud toto není patrné, platí vyvratitelná domněnka, že přihláška směřuje vůči toliko třídám výrobků a služeb uvedených na přihlášce v pořadí od nejnižší, kolik jich zaplacená částka pokrývá. Výše uvedená lhůta nemůže být prodloužena a její zmeškání nelze prominout.¹¹

4.2. Právo přednosti

Poté, co Úřad obdrží přihlášku, vyznačí na ni datum a čas podání. Dnem podání přihlášky vzniká přihlašovateli právo přednosti před každým, kdo podá později přihlášku shodné nebo podobné ochranné známky pro shodné nebo podobné výrobky nebo služby. Úřad na žádost přihlašovatele vystaví doklad o přiznání práva přednosti, tzv. prioritní doklad. Deklaruje vzniklé právo přednosti před každým, kdo podá přihlášku stejnou či podobnou pro stejné či podobné výrobky nebo služby v pozdějším termínu. Díky mezinárodním smlouvám, kterými je ČR vázána, lze právo přednosti uplatnit v kterémkoli členském státě Pařížské úmluvy nebo Světové obchodní organizace a to za předpokladu, že toto právo uplatní již v přihlášce a následně jej ve lhůtě tří měsíců od podání přihlášky doloží.

4.3. Věcný průzkum přihlášky

¹¹ Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení
Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, 137 s.

Věcný průzkum provádí Úřad a v jeho rámci zkoumá, zda-li není dán některý z absolutních důvodů pro odmítnutí ochrany (§ 4 ZOZ) nebo některý z relativních důvodů pro odmítnutí ochrany, kterým Úřad zabývá z úřední povinnosti. (§ 6 ZOZ). Pokud se při průzkumu rešerší zjistí, že přihlašované označení obsahuje prvky starší ochranné známky nebo známky, které svědčí právo přednosti, Úřad takové přihlašované označení vyhodnotí jako nezpůsobilé zápisu a danou přihlášku zamítne, toto své rozhodnutí uveřejní ve Věstníku Úřadu průmyslového vlastnictví. Pokud Úřad naopak neshledá žádný z důvodů pro odmítnutí ochrany v rámci průzkumu přihlášky, zveřejní ji ve Věstníku Úřadu průmyslového vlastnictví. V rámci věcného průzkumu je zkoumána pouze úplná shoda označení pro úplnou shodu výrobku či služeb. Shodu ochranných známek lze překonat souhlasem vlastníka starší ochranné známky, jehož náležitostí je písemná forma. Podle stávající právní úpravy je přihlašovatelí umožněno, aby svým jednostranným právním aktem označil ty části přihlašovaného označení, pro které ochranu nepožaduje, jedná se o prvky označení, které by byly nezpůsobilé k zápisu. Nejčastěji označení váhy, jakosti apod. Toto dispoziční oprávnění přihlašovatele má za následek, při splnění dalších zákonných podmínek, zápis ochranné známky obsahující nechráněný prvek, ke kterému vlastníku takové ochranné známky nevznikne vlastnické právo. Jedná se o tzv. disclaimer.¹²

4.4. Námitky a připomínky proti zápisu zveřejněného označení.

4.4.1. Námitkové řízení

Námitkové řízení je zahajováno pouze na návrh osoby k tomu ze zákona oprávněné (§ 7 ZOZ) a to ve lhůtě tří měsíců od zveřejnění přihlášky. Jedná se například o vlastníka starší ochranné známky, pokud z důvodu shodnosti či podobnosti se starší ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků či služeb, na něž se přihlašované označení a ochranná známka vztahují, existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti, (za pravděpodobnost záměny se považuje i pravděpodobnost asociace se starší ochrannou známkou), dále se jedná například o vlastníka starší ochranné známky, která je shodná s

¹² Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení
Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, 138 s.

přihlašovaným označením nebo mu je podobná, pokud má být takové označení zapsáno pro výrobky nebo služby, které sice nejsou podobné těm, pro které je starší ochranná známka zapsána, avšak jde o starší ochrannou známku, která má v České republice dobré jméno, a užívání přihlašovaného označení by nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména starší ochranné známky nebo jim bylo na újmu a další.¹³

Námitku je potřeba podat v písemné formě a k jejím náležitostem patří též odůvodnění a důkazy. Současně s podáním námitek je oprávněná osoba povinna uhradit správní poplatek ve stanovené výši, není-li poplatek zaplacen, hledí se na námitky jako na nepodané. S podanými námitkami Úřad seznámí přihlašovatele a stanoví mu lhůtu k vyjádření. Současná právní úprava obsahuje jak prvky řízení o předběžné otázce, tak prvky řízení sporného - Úřad rozhoduje mezi stranami o jejich sporu nestranně a nezávisle, projevuje se zde zásada dispoziční - řízení o námitkách výhradně na návrh oprávněné osoby a zásada projednací a zásada formální pravdy. Úřad rozhoduje na základě důkazů předložených účastníky a je vázán rozsahem jejich návrhů. Účastník, který námitky podal je povinen, pokud hodlá uspět předložit důkazy a potvrdit jimi svá tvrzení.¹⁴ S podanými námitkami Úřad seznámí přihlašovatele a stanoví mu lhůtu k vyjádření. Úřad poté, co obdrží takové vyjádření přezkoumá, zda přihlašované označení nezasahuje do starších práv třetích osob podle § 7 ZOZ. V případě, že se přihlašovatel nevyjádří, rozhodne Úřad dle obsahu spisu i bez daného vyjádření. Nezasahuje-li dané přihlašované označení do strašících, zákonem chráněných práv, třetích osob jsou námitky vyhodnoceny jako nedůvodné a je vydáno rozhodnutí o zamítnutí námitek (§ 26 odst. 4 ZOZ) a zveřejněné označení je zapsáno do rejstříku. Naopak, zjistí-li úřad v rámci řízení o námitkách, že přihlašované označení nespĺňuje podmínky pro zápis a zasahuje do zákonem chráněných strašících práv třetích osob, shledá námitky důvodnými přihlášku zamítne. Úřad má možnost, zamítnout přihlášku pouze pro část seznamu výrobků a služeb, tak aby nebyla v rozporu s již zmíněnými právy třetích osob.(§ 26 odst. 5 ZOZ). Úřad svým rozhodnutím zastaví námitkové řízení také tehdy, pokud v průběhu řízení o námitkách odpadne důvod jejich podání. Proti rozhodnutí o námitkách lze podat rozklad a to ve lhůtě 1 měsíce od doručení rozhodnutí.

¹³ viz § 7 zákona č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách

¹⁴ Více Slováková Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užitné vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení

Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, 140 s.

Pro ilustraci uvádím zajímavé rozhodnutí ÚPV sp. zn. 0 – 133 090 ze dne 7.2. 2001. Ve shora uvedené věci se jednalo o námitkové řízení, kdy vlastník námítané kombinované ochranné známky „Bohemia Sekt“ (pro tř. 33) namítal zaměnitelnost přihlašovaného zveřejněného označení „S Bohemiae Soare Sekt (pro tř.33). V řízení ÚPV shledal takové označení za zaměnitelné s namítanou ochrannou známkou, námitky zamítnul a mimo jiné konstatoval následující:

„Jestliže obě označení obsahují shodný známkový motiv, který je činí při celkovém posuzování velmi blízkými, pak přidání nebo naopak potlačení některé ze složek známkových prvků neodstraňuje samo o sobě nebezpečí zaměnitelnosti označení a vypovídá spíše o snaze obejít rozsah starší známkové ochrany, než o snaze výrazně rozlišit své výrobky od výrobků stejného druhu.“¹⁵

Dalším zajímavým rozhodnutím, které se také zabývá hledisky posuzování zaměnitelnosti je rozhodnutí ÚPV 0 – 148 810 ze dne 11.4.2002. V daném případě se jednalo o zaměnitelnost slovní ochranné známky „Lučina“ (tř. 29), dále kombinované ochranné známky „Lučina“ (zapsané pro stejnou třídu) a to se zveřejněným označením „Lacina“ (pro tř. 29). V dané věci ÚPV rozhodl o zamítnutí námitek konstatoval mimo jiné následující: „Při posuzování zaměnitelnosti dvou označení se samozřejmě zkoumá hledisko vizuální, fonetické a významové, avšak všechna tři hlediska nestojí v rovné řadě a v některých případech může jedno z nich převažovat nad druhým nebo ostatními, neboť např. diametrálně odlišný význam slov vede k nezaměnitelnosti označení.“¹⁶

4.4.2. Připomínkové řízení

Současná právní úprava poskytuje, na rozdíl od předchozí, možnost obrátit se na Úřad s neformálním podnětem ve formě připomínky. Připomínku může podat kdokoli, jejím podáním se však nestává účastníkem řízení, tak, jak je tomu u námitek. Zákon tímto umožňuje každému, aby se po zveřejnění přihlášky vyjádřil k případnému zápisu přihlašovaného označení a zároveň usnadňuje zjišťování případných důvodů pro odmítnutí poskytnutí ochrany. Připomínky se podávají písemně, není možné je podat z důvodů

¹⁵ Více : Horáček, R., Macek, J. Sběrka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. 7s.

¹⁶ Více : Horáček, R., Macek, J. Sběrka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. 14s.

námitkových. Úřad o nich nevede žádné řízení, pouze k nim přihlíží při rozhodování o zápisu ochranné známky do rejstříku a o zhodnocení připomínek podá dotyčnému subjektu a přihlašovatelvi vyrozumění.

4.5. Další druhy řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví

Kromě řízení o přihlášce ochranné známky upravuje platný ZOZ další důležité druhy správních řízení před Úřadem. Jsou jimi řízení o zrušení ochranné známky a řízení o prohlášení ochranné známky za neplatnou. Tato dvě řízení, převzata z Nařízení Rady ES o ochranné známce ES č. 89/104, nahradila v dřívější právní úpravě obsaženou úpravu řízení o výmazu ochranné známky. V neposlední řadě je zde také upraven opravný prostředek a to rozklad proti rozhodnutí Úřadu ve věcech ochranných známek.

4.5.1. Řízení o zrušení ochranné známky

Jedná se o řízení, které je zahajováno výhradně na návrh. Návrh může podat kdokoli. V řízení se neprokazuje právní zájem na takovém zrušení. Návrh musí být odůvodněn a za podaný se považuje až zaplacením správního poplatku. Zrušit ochrannou známku lze pouze pro skutečnosti, které nastaly po datu zápisu ochranné známky. Tyto skutečnosti jsou vyjmenovány v § 31 ZOZ (např. ochranná známka nebyla nepřetržitě řádně užívána po dobu 5 let nebo např. ochranná známka se pro výrobky a služby, pro které je zapsána stala v důsledku činnosti nebo nečinnosti svého vlastníka označením, které je v obchodě pro tyto výrobky či služby obvyklé atd.). Účinky takového rozhodnutí nastávají ke dni právní moci rozhodnutí o jejím zrušení (ex nunc). Pokud důvody pro zrušení existují jen pro část výrobků a služeb, pro které je známka zapsána, rozhodne úřad o zrušení zapsané známky jen pro tuto část výrobků a služeb.

4.5.2. Řízení o prohlášení ochranné známky za neplatnou

Tento druh řízení slouží k nápravě skutečností a k odstranění nežádoucího stavu, který nastal zápisem ochranné známky do rejstříku a to přes existenci skutečností, které vylučují takový zápis a s tím související poskytnutí ochrany. Rozumí se jimi skutečnosti

dle § 4 a 6 ZOZ (důvody pro odmítnutí ochrany), ale v tomto případě s výjimkou označení, které bylo zapsáno, ačkoli nemělo rozlišovací způsobilost pro výrobky či služby pro které bylo zapsáno, ale užíváním ji získalo. Řízení v tomto případě zahajuje Úřad a to na návrh třetí osoby nebo sám ex officio. Dalším případem, kdy lze prohlásit již zapsanou ochrannou známku za neplatnou je prohlášení známky za neplatnou pro důvody dle § 7 ZOZ. Zde zahajuje Úřad řízení pouze na návrh osob, uvedených v tomto ustanovení zákona. V této souvislosti je logické, že účinky rozhodnutí o vyslovení neplatnosti ochranné známky nastávají od počátku (ex tunc), na známku se tudíž hledí, jako by vůbec nevznikla. Zákon umožňuje, aby za neplatnou byla ochranná známka prohlášena jen pro ty výrobky a služby na které se neplatnost vztahuje.

4.5.3. Opravné řízení – rozklad

Proti rozhodnutí Úřadu lze dle § 42 ZOZ podat opravný prostředek a to rozklad, v prekluzivní lhůtě jednoho měsíce ode dne jeho doručení. Tuto lhůtu nelze prodloužit, ani prominout a je považována za splněnou a rozklad za podaný, pokud je v jejím časovém rámci současně zaplacen i příslušný správní poplatek. Věcné odůvodnění rozkladu musí být Úřadu předloženo do jednoho měsíce od podání rozkladu. Osobou, která je oprávněna podat rozklad je pouze účastník řízení před Úřadem. Jako řádný opravný prostředek, má i podání rozkladu za následek odkladný účinek. Na řízení o rozkladu se použije příslušné ustanovení SpŘ. Rozklad může směřovat proti kterémukoli rozhodnutí úřadu ve věcech ochranných známek, tj. proti rozhodnutím meritorním, tak proti rozhodnutím procesní povahy. V rámci řízení o rozkladu je možné předkládat nové skutečnosti a důkazy, ale s výjimkou rozkladu proti rozhodnutí v námitkovém řízení, kde se důsledně uplatňuje zásada koncentrace řízení. Úřad poté, co obdrží rozklad, vyrozumí o něm všechny účastníky a zároveň je vyzve, aby se k němu vyjádřili a provede případné nově navržené důkazy. Rozhodnout o rozkladu může již příslušný útvar Úřadu, který toto napadené rozhodnutí vydal, a to pokud se rozhodnutí týká pouze odvolatele nebo s takovým rozhodnutím další účastníci souhlasí. Ale častěji dochází k postoupení napadeného rozhodnutí předsedovi Úřadu, který rozhodne na základě stanoviska a návrhu odborné komise. Rozhodnutím o rozkladu může předseda Úřadu rozhodnutí změnit nebo zrušit, jinak rozklad zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí. Rozhodnutí o rozkladu musí kromě výroku obsahovat odůvodnění a poučení o tom, že se jedná o rozhodnutí konečné, nelze se

proti němu odvolat. Toto rozhodnutí je přezkoumatelné ve správním soudnictví, na základě zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Rozhodnutí Úřadu se týká poměrně různorodé problematiky, která je odvozena ze znění zákona a tedy z požadavků zákonem stanovených pro zápis a poskytnutí ochrany ochranné známce. V následujícím textu zmíním alespoň některá z rozhodnutí, spolu s vyzvednutím některých závěrů orgánu prvního stupně i orgánu druhého stupně v rámci rozhodování o rozkladu. Ačkoli se často neúspěšná strana řízení domáhá následně soudního přezkumu takových rozhodnutí, napomáhají tato rozhodnutí pochopit pojmy, práva a povinnosti stanovené v zákoně a jejich význam, tak jak je vykládá a aplikuje Úřad při své činnosti.

Pro zajímavost se lze zmínit o pojmu „průměrný spotřebitel“, který je často v rozhodnutích uváděn. Jak Úřad průmyslového vlastnictví, tak judikatura v dané oblasti se k tomuto pojmu vyjadřuje poměrně často a to v různých souvislostech, vzhledem k tomu, že se jedná o důležité kritérium při posuzování zápisné způsobilosti přihlašovaného označení. Základním pojmem je zde tedy „průměrný spotřebitel“, jako „běžný spotřebitel“, kterému jsou výrobky či služby označené ochrannou známkou určeny. Nejedná se ovšem pouze o spotřebitele, který kupuje či užívá výrobek či službu pro svou osobní potřebu, ale také o spotřebitele, který výrobky či služby takto získané dále prodává či poskytuje. Tento pojem je také vykládán v různých souvislostech. Například v rozhodnutí Vrchního soudu (7A 25/2000)¹⁷ je konstatováno, že za běžného spotřebitele je nutné považovat, toho komu je výrobek určen, nikoli např. osoby s vadami zraku či dislektickými vadami, tyto se řadí mezi minoritní ve společnosti i ve vztahu k definici pojmu průměrného spotřebitele. Další rozhodnutí Vrchního soudu (5A 16/1998)¹⁸ hovoří o tzv. průměrné paměti a průměrném smyslu pro detail, jako dva aspekty, které je potřeba zohlednit při zkoumání zaměnitelnosti. Zde soud vychází za prvé ze skutečnosti, že zaměnitelnost je způsobena podobností dominantního prvku přihlašovaného označení s dominantním prvkem již zapsané ochranné známky a za druhé, z opačného úhlu pohledu může být zaměnitelnost způsobena neexistencí dominantního prvku, kde pak ostatní části označení mohou vyvolávat stejný nebo podobný celkový dojem na průměrného spotřebitele. Další zajímavé rozhodnutí v souvislosti s tímto pojmem, které zmiňuje

¹⁷ Více Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. 1. vydání.

Praha : C. H. Beck, 2005

¹⁸ Více Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. 1. vydání.

Praha : C. H. Beck, 2005

literatura¹⁹ je rozhodnutí ÚPV O-160825 ze dne 25.11.2003, které se zabývá existencí ženy jako průměrného spotřebitele. Úřad v tomto rozhodnutí konstatoval, že při posuzování zápisné způsobilosti je třeba vymezit přesnou skupinu subjektů, u kterých by mohl výrobek vyvolat nebezpečí záměny. V tomto kontextu je nutné označení zkoumat ve vztahu ke konkrétním výrobkům či službám pro které je přihlašováno, případně pro které je zapsána namítaná ochranná známka. V případě tohoto rozhodnutí se jednalo především o kosmetické výrobky, která je skupinou širokou a využití kosmetických výrobků je zcela běžné jak u žen, tak u mužů. Další zajímavou oblastí rozhodování Úřadu v rámci ochranných známek je registrace internetových domén a jejich rozlišovací způsobilost. U takových ochranných známek je nutné posuzovat pouze střední část, bez prvku „www“ a „cz“ apod., tato sice v sobě nesou určitou informaci, ale v podstatě se jedná o informaci, že doména je registrována v určitém státě, u určitého provozovatele. Nebude tedy pro orientaci spotřebitele příliš podstatná. Zápisnou způsobilost a tedy odlišovací schopnost a další vlastnosti musí tak splňovat samotná střední část domény, resp. označení. Dále se také nelze domáhat zápisu ochranné známky – internetové domény – s poukazem na to, že se jedná technicky o jedinečnou „adresu“, která je tvořena určitým číselným kódem, který nelze zaměnit, toto pojetí by bylo zcela špatné a to z hlediska účelu známkoprávní ochrany. Vždy je potřeba posoudit označení, tak jak má být zapsáno do rejstříku a kterému by tím vznikla ochrana. Takové je uveřejněno, používáno vlastníkem a vnímáno spotřebiteli. Takový přístup je patrný z rozhodnutí Úřadu sp. zn. ÚPV 0 – 171663²⁰, kde je konstatováno následující: „Ze známkoprávního hlediska není rozhodný fakt, že technicky může být doména určitého číselného kódu, resp. znění pouze jediná a jako takový ve struktuře počítačových sítí schopná bez dalšího identifikovat konkrétní počítač, potažmo majitele domény. Pro účely ochrany dle zákona o ochranných známkách je určující, zda přihlašované označení splňuje v tomto zákoně uvedené podmínky.“

V rámci internetových domén a ochranných známek je v literatuře uvedena ještě jedna zajímavá oblast problematiky, jež lze popsat na příkladu rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 304/2004²¹ ze dne 16.5. 2005, soud používá termín „průměrný

¹⁹ Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007, 61 s.

²⁰ Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007, 65 s.

²¹ Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007, 237 s.

uživatel internetu“, kterou soud vnímá jako osobu, která si je vědoma důležitosti každého písmene, číslice, znaménka v označení jakékoli internetové adresy a tedy i skutečnosti, že je její přesné užití nezbytné.

Další judikatuře, avšak se zaměřením na vymáhání práv z ochranných známek se budu věnovat v další části práce. Tuto problematiku lze uzavřít s tím, že Úřad průmyslového vlastnictví při rozhodování v rámci jednotlivých řízení, ať v prvním nebo odvolacím stupni vytváří rozsáhlou sbírku svých správních rozhodnutí, která je čím dál více oproti dřívějšímu jednotnější a ustálenější, co do výkladu zákonných pojmů. Vývoj po roce 1989, kdy došlo v podstatě k obnovení zákonné úpravy známkoprávní ochrany a následně k mnoha novelizacím tak, jak popsáno v úvodních kapitolách, směrem k jednotné rozhodovací praxi správních orgánů v zájmu právní jistoty je dlouhodobým procesem, ke kterému navíc mimo jiné přistupuje, již výše uvedený a bohužel prakticky stále ještě nepřekonaný problém následného soudního přezkumu. Ačkoli zákonná úprava již existuje, rozhodování správních soudů je po rozsáhlých peripetiích s kompetenčními spory v oblasti známkoprávní úpravy, které zmíním v následující části práce, stále ještě na počátku ustalování své rozhodovací praxe. Správní soudy za účelem opory pro svá rozhodnutí snaží ve svých odůvodněních využívat také dřívější prvorepublikovou judikaturu z tohoto oboru, což lze považovat za snahu o sjednocení rozhodování. Lze shrnout, že záměrem nově přijímaných zákonných úprav v oblasti vymáhání práv průmyslového vlastnictví, by měla být snaha o zjednodušení, zrychlení v zásadě o celkové zefektivnění a sjednocení soudního rozhodování. Problematiku správního soudnictví a problémů, které od počátku provázely jeho vývoj, které podrobněji rozeberu na jiném místě práce v příslušné části a to v rámci vymáhání práv z ochranných známek.

5. Správní soudnictví

Na tomto místě je třeba se zabývat další, velmi rozsáhlou oblastí, jež navazuje na výše zmíněné rozhodování Úřadu průmyslového vlastnictví. Oblastí, která svou podstatou také souvisí s vymáháním práv z průmyslového vlastnictví resp. z ochranné známky, a to soudním přezkumem správních rozhodnutí. Zde tedy konkrétně rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví. Tento přezkum je upraven v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Přijetí tohoto zákona předcházelo období, kdy byla možnost soudního přezkumu rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví značně omezená a nedostačující. Právní

úprava ohledně následného přezkumu takového rozhodnutí prošla složitějším vývojem, který se pokusím nastínit v následujícím textu. Listina základních práv a svobod ČR²², která je součástí ústavního pořádku ČR, zaručuje ve svém čl. 36, odst. 1 právo každého domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech i u jiného orgánu. Následující odstavec čl. 36 stanoví právo každého, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy obrátit se na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak a dále stanoví, že z pravomoci soudu nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Za této, ústavním pořádkem nepochybně správně nastavené situace, byla možnost soudního přezkumu správních rozhodnutí, včetně těch, která se týkala průmyslových práv, značně omezena. Zprvu existovala v zákoně č. 527/ 1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích a to s účinností k 1.1.1991. Jednalo se o možnost přezkumu jen některých rozhodnutí s použitím obecných ustanovení občanského soudního řádu. Mimo jiné, vzhledem ke krátkému trvání účinnosti této právní úpravy, se do rozhodovací praxe soudů žádným podstatným rozhodnutím nezapsala. V další fázi vývoje této oblasti byla přijata s účinností k 1.1.1992 novela občanského soudního řádu, která zakotvila do tohoto zákona nově celou hlavu pátou občanského soudního řádu – správní soudnictví. Ta měla za cíl uvést do souladu tehdejší nevyhovující stav soudního přezkumu správních rozhodnutí s výše zmíněnými ústavními zásadami. Ani toto řešení však nebylo dostačující, vzhledem k tomu, že soudní přezkum správního rozhodnutí byl možný pouze co do zákonnosti rozhodnutí. Příslušným ve věcech přezkumu rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví byl Vrchní soud v Praze. Pod tento soudní přezkum nespadala rozhodnutí o zamítnutí přihlášky ochranné známky. Takto koncipovaný soudní přezkum správního soudnictví byl nevyhovující, především z důvodu nutnosti naplnit ústavními předpisy a Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod²³ zaručený a požadovaný přezkum správních rozhodnutí v plné jurisdikci a na principu dvouinstančnosti. Z těchto důvodů Ústavní soud rozhodl svým náležením pléna sp. zn. Pl. ÚS 16/99 ze dne 27.6.2001 s účinností ke dni 31.12.2002 o zrušení celé hlavy páté Občanského soudního řádu - správní soudnictví. Z tohoto důvodu zákonodárce přijal zákon č.150/2002 Sb. o soudním řádu správním a dále také zákon č. 131/2002 Sb. o rozhodování některých kompetenčních sporů a zákon č. 151/2002 Sb.,

²² Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky

²³ Vyhlášená pod č. 209/ 1992 Sb., Protokol č. 11 pod č. 243/1998 Sb.

kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím soudního řádu správního, všechny s účinností k 1.1.2003. Tím došlo k zakotvení celého systému správního soudnictví, kterému je podle § 2 tohoto zákona svěřena pravomoc ve věcech soudní ochrany veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob, vše je rozvedeno v jeho ust. § 4, který stanoví, že soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Také poskytují ochranu proti nečinnosti správního orgánu, ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu a v některých dalších oblastech dle tohoto paragrafu. Bylo tak zakotveno správní soudnictví, jako specializované soudní odvětví, soudnictví je vykonáváno před specializovanými senáty a specializovanými samosoudci obecných krajských soudů. Rovněž před Nejvyšším správním soudem, který slouží jako orgán rozhodující o kasačních stížnostech proti rozhodnutí Krajských soudů. Zde se jedná se o mimořádný opravný prostředek, jenž lze podat jen ze zákonem stanovených důvodů. Další možností je pak obnova řízení, kterou také řadíme do mimořádných opravných prostředků a uplatní se v případech, kdy dodatečně vyšly najevo skutečnosti nebo důkazy, které nebyly či nemohly být uplatněny v původním řízení, aniž by na tom nesl účastník vinu, či v případě, že bylo rozhodnuto o předběžné otázce a výsledek může mít za důsledek pro účastníka příznivější rozhodnutí. V přechodných ustanoveních nového zákona nalezneme ustanovení, které se týká sporů, které byly vedeny před Vrchními soudy v Praze a Olomouci a nebyly rozhodnuty k datu účinnosti nového zákona. Tyto pak převzal Nejvyšší správní soud. Za zmínku zde stojí judikatura v oblasti kompetenčních sporů, týkající se příslušnosti soudů. Ve sporech z práv z ochranných známek, která vznikala právě po zavedení správního soudnictví ode dne 1.1.2003, nejprve totiž Nejvyšší správní soud žaloby odmítal a to s odůvodněním, že rozhodnutí Úřadu o ochranných známkách je rozhodováním orgánu veřejné správy o právní věci vyplývající z občanskoprávních vztahů. Tuto povahu Nejvyšší správní soud spatřoval v tom, že ochranná známka je statkem nehmotné povahy, podřaditelná pod průmyslové vlastnictví, s tím že jej lze považovat za jinou majetkovou hodnotu a jako takovou za předmět občanskoprávních vztahů. Dokonce došlo v návaznosti na tato rozhodnutí, proti takovým rozhodnutím Nejvyššího správního soudu k podání několika ústavních stížností, ale Ústavní soud tyto pravidelně odmítal s tím, že nemůže překračovat své kompetence tím, že by rozhodoval o hranici mezi oblastí

soukromoprávních a veřejnoprávních vztahů. Ústavní soud zde nespatořoval záležitost základních lidských práv. Ústavní soud především upozornil na to, že k řešení kompetenčních sporů je zvláštním zákonem č. 131/2002 Sb. o kompetenčních sporech určen speciální justiční orgán a to zvláštní senát pro rozhodování kompetenčních sporů. Následovala celá řada obdobných rozhodnutí, která uzavírají celou problematiku příslušnosti s tím, že rozhodování Úřadu ve věcech, kde mezi přihlašovatelem, resp. vlastníkem a správním úřadem vzniká vztah, který je vztahem mocenským, veřejnoprávním, nikoli soukromoprávním a jako takový podléhá přezkumu ve správním soudnictví. Logicky zvláštní senát zdůvodňuje, že se žalobce v takovém sporu domáhá souladu správního rozhodnutí se zákonem, nikoli soukromoprávních nároků. V rozhodnutích však zvláštní senát nepopírá některé nesporné soukromoprávní aspekty ochranných známek. S ohledem na tyto problémy je v současné právní úpravě stanoveno, že proti pravomocnému rozhodnutí Úřadu je přípustná žaloba proti rozhodnutí podle zvláštního správního předpisu - soudního řádu správního. Lze tedy zhodnotit, že pro soudní přezkum všech rozhodnutí Úřadu jsou dnes příslušné soudy ve správním soudnictví.²⁴ Výše uvedené skutečnosti a vývoj judikatury s touto problematikou ilustrují některá soudní rozhodnutí, která zmíním dále: Například v rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 53/2003-53 ze dne 23. 3. 2005 je jasně vyjádřeno uvedeno následující: „Registrací ochranné známky (nebo jejím výmazem) se naprosto neupravují vztahy mezi podnikateli, protože nic takového předmětem řízení o registraci (výmazu) není a nemůže být. Jediný vztah, který se tu registrací upravuje, je vztah mezi tím, kdo o registraci žádá (resp. tím, kdo má známku zapsanu), a úřadem, který o registraci (výmazu) rozhoduje. Předmětem řízení je vyřešení otázky, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky a zda tedy má nebo nemá vzniknout nehmotný statek (ochranná známka), resp. zda má tento status zaniknout (výmaz). Výsledkem řízení je pak vznik (registrace) známky nebo její výmaz; zda vůbec vzniknou majetkové vztahy mezi podnikateli při podnikání (a kdy a jaké), je naprosto nejisté (u některých typů známek, např. obranných nebo zásobních, lze dokonce předpokládat, že takové vztahy záměrně ani vzniknout nemají) a registrační akt se o tom nijak nevyjadřuje (a při výmazu registrované známky nijak do té doby vzniklé soukromoprávní vztahy neupravuje)“ dále konstatuje: „Správný, avšak zcela bezcenný je argument, že práva k nehmotným statkům zasahují do práva občanského nebo práva obchodního. S takovouto argumentací by bylo možno tvrdit zřejmě u většiny

²⁴ Více: Slovákova Z., Vývoj judikatury v oblasti průmyslového vlastnictví, časopis Jurisprudence 2/2006

vrchnostenských rozhodnutí, že (nějak) zasahují do občanského nebo obchodního práva. Takovým rozhodováním (registrací) ve věci soukromoprávní by pak se stejně nelogickou argumentací muselo být i rozhodování o nejrůznějších registracích, např. registraci daňových subjektů, humánního léčivého přípravku, výrobce nebo dovozce krmiv, plemeníka ve státním registru nebo chovatele v plemenné knize, ale také četná správní rozhodnutí: vydání stavebního povolení, rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru, povolení k nakládání s povrchovými vodami, rozhodnutí o zařazení lesů do kategorie lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení, rozhodnutí o zrušení dálnice, silnice nebo místní komunikace, rozhodnutí o vyloučení ze studia.²⁵

Za dobu existence správního soudnictví podle zákona č. 150/2002 Sb. zatím nebylo rozhodnuto nijak velké množství případů, z tohoto důvodu v následně uvedené judikatuře z oblasti správního soudnictví uvádím i některá rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, vynesená za účinnosti předchozí právní úpravy.

Rozhodnutí soudů ve správním soudnictví prošlo od revoluce do dnešního stavu značným vývojem, který je popsán již výše. Vzhledem k jeho poměrně krátkému trvání je otázkou, do jaké míry je judikatura jednotná, spíše se zajímavým jeví jednotlivá rozhodnutí v různých sporech, kde nalézáme v soudním rozhodnutí oporu pro výklad některých zákonných pojmů.

Zajímavým rozhodnutím je rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 10/2006-77 ze dne 9. 11. 2006. V dané věci se kasační stížností stěžovatel domáhal zrušení rozsudku Městského soudu v Praze, kterým soud zrušil rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Původním rozhodnutím předseda Úřadu průmyslového vlastnictví změnil rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví, ve věci částečného zamítnutí námitek proti zápisu přihlašovaného označení „B.“ do rejstříku ochranných známek, kterého se domáhal žalobce a to tak, že námítka se zamítají a přihlašované označení se postupuje k zápisu do rejstříku ochranných známek pro celý přihlášený seznam výrobků a služeb. Soud kasační stížnost zamítl a mimo jiné konstatoval následující: „Vyhodnotil-li správní orgán námítka uplatněné za účinnosti dříve platného zákona o ochranných známkách (č. 137/1995 Sb.), formulované s přihlédnutím k obsahu a mezím této dřívější právní úpravy, dle právní úpravy nové (zákon č. 441/2003 Sb.), aniž

²⁵ Více: Slováková Z., Vývoj judikatury v oblasti průmyslového vlastnictví, časopis Jurisprudence 2/2006

namítateli umožnil vyjádřit se k posuzované věci právě s přihlédnutím k nové právní úpravě, zkrátit tímto postupem žalobce na jeho procesních právech.²⁶

Dalším rozhodnutím, které zmíním je rozsudek ve věci čj. 1 As 28/2006-97 ze dne 26.10.2006, kde se jednalo opět o kasační stížnost, kterou se stěžovatel domáhal zrušení rozsudku Městského soudu v Praze, kterým soud zrušil rozhodnutí žalovaného (ÚPV) a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl rozklad žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví o zamítnutí námitek, proti zápisu zveřejněného označení „E. I. I.“ do rejstříku ochranných známek, kterého se domáhala společnost E., a. s. . Soud kasační stížnost zamítl a konstatoval následující:

„I. Pojem „pravděpodobnost záměny ochranné známky“ zahrnuje posouzení jak podobnosti označení, tak i jimi chráněných výrobků nebo služeb, a to jako dva neopomenutelné a vzájemně se ovlivňující faktory. Menší podobnost mezi těmito výrobky nebo službami může být vykompenzována větší podobností mezi známkami a naopak. II. Dobré jméno je u ochranné známky vyjádřením toho, že veřejnost známku v důsledku jejího užívání zná a spojuje ji s dobrými vlastnostmi, které od výrobků nebo služeb takto označených očekává, a věnuje jí svou důvěru. Ochrana poskytovaná známce s dobrým jménem není podmíněna zjištěním, že mezi známkou s dobrým jménem a označením existuje takový stupeň podobnosti, že by v příslušné části veřejnosti existovala mezi nimi pravděpodobnost záměny. Pro stupeň podobnosti mezi známkou s dobrým jménem a označením je postačující, že si příslušná část veřejnosti vytvoří spojení mezi označením a známkou.“²⁷

6. Vymáhání práv z ochranných známek

6.1. Úvod

Ochranné známky jsou zjevně jedním z nejčastěji porušovaných předmětů průmyslového vlastnictví. Z tohoto důvodu je zcela pochopitelná snaha zákonodárce zdokonalit ochranu a vymáhání těchto práv. Samotný pojem vymáhání práv z ochranných známek lze například též nahradit slovy „vynutitelnost“, „prosazování“ těchto práv apod., současná právní úprava upřednostňuje pojem „vymáhání“. Zásah do práva k ochranné známce, ať již ve

²⁶ Internetové stránky Nejvyššího správního soudu, www.nssoud.cz

²⁷ Internetové stránky Nejvyššího správního soudu, www.nssoud.cz

formě jeho porušení či ohrožení je myslitelný a zákony také předvídaný, v mnoha formách a ze strany různých subjektů. Ochranu a následné vymáhání lze vysledovat v odvětvích práva veřejného i soukromého. Ze soukromého především formou soukromoprávních žalob, především zdržovací, odstraňovací, určovací, řadíme sem též právo na ochranu před nekalou soutěží, s tím že tyto dvě oblasti se často značně prolínají. Pod soukromoprávní oblast řadíme také různé procesní způsoby vymáhání práv, např. institut předběžného opatření nebo zajištění důkazu. Z veřejnoprávní ochrany je velmi důležitou trestněprávní, také pak přestupková úprava, oblast ochrany spotřebitele a v neposlední řadě úprava v rámci vývozu a dovozu zboží. Tyto a další oblasti budou postupně rozebrány v následující části práce.

6.2. Práva z ochranné známky

Jak již zmíněno výše, platné právní předpisy upravují ochrannou známku, jako předmět vlastnického práva. Vlastníkem ochranné známky je obecně ten, kdo je zapsán v rejstříku ochranných známek, vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví. Toto právo je výlučně právem vlastníka ochranné známky a působí vůči všem. Koresponduje s ním povinnost třetích osob nezasahovat do obsahu tohoto práva. Obsahem vlastnického práva k ochranné známce rozumíme především možnost s ní samostatně disponovat, např. převádět vlastnická práva k ní, poskytovat licenci k ní, zastavit ji, právo požádat o přepis v případě, že ji původně zapsal nevhodný zástupce. Dále z této povahy ochranné známky vyplývá skutečnost, že vlastnické právo k ní přechází na právního nástupce. Níže se stručně se zmíním o jednotlivých částech obsahu vlastnického práva k ochranné známce.

V další části práce se zaměřím podrobněji na ochranu a vymáhání dle jednotlivých právních úprav a to nejen možnosti soukromoprávní, ale též veřejnoprávní.

6.3. Současná právní úprava

Základní práva a povinnosti spojené s vlastnictvím ochranné známky upravuje zák. č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách., nicméně vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, resp. z ochranných známek je upraveno právními předpisy jak z oblasti práva

soukromého, tak veřejného. Z právních předpisů, týkajících se vymáhání práv z ochranných známek soukromoprávními prostředky je na místě zmínit především zák. č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, který upravuje možnosti vlastníka, pokud dochází k neoprávněným zásahům do jeho práv k ochranné známce. Jedná se především o žaloby, jejichž jednotlivé druhy budou popsány níže. Dalším předpisem je zák. č. 99/1964 Sb., občanský soudní řád, který zejména upravuje institut předběžného opatření a institut zajištění důkazu, navíc jmenovaný zákon, nejenže upravuje řízení před soudy, ale také lze dle něj uplatnit v předmětné oblasti za splnění daných podmínek tzv. žalobu určovací. Dalším předpisem soukromého práva zasahujícím svým obsahem do problematiky vymáhání práv z ochranných známek je zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník a to ve své části upravující oblast práva proti nekalé soutěži. Z veřejnoprávních předpisů zabývajících se vymáháním práv z ochranné známky je nezbytné uvést zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon v platném znění, který upravuje též trestný čin porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu. Další možností je zákon č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon, se svými ustanoveními o přestupcích na úseku porušování průmyslových práv a práv k obchodní firmě. Právním předpisem zasahujícím do této oblasti z pozice ochrany spotřebitele je zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, který zakazuje klamání spotřebitele, což je mimo jiné i nabídka nebo prodej zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví. Postih za dovoz, vývoz a zpětný vývoz zboží porušující některá práva duševního vlastnictví upravuje zákon č. 191/1999 Sb. o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů.

6.4. Historický vývoj

Před rokem 1989 a návratem k tržnímu hospodářství se na našem území oblasti vymáhání práv z průmyslového vlastnictví nevěnovala téměř žádná pozornost, souviselo to s přístupem k institutu ochranné známky, potažmo průmyslovému vlastnictví, které nebylo vůbec náležitě doceněno a uplatňováno. Oblastí, kde můžeme vysledovat vymáhání těchto práv je však před rokem 1989 oblast, tehdy nazývanou zahraničním obchodem, kdy bylo nutností předkládat k obchodu zboží označené ochrannou známkou, která zde byla ceněna

a také chráněna. Spory pak probíhaly převážně na mezinárodní půdě či na půdě cizího státu.

Po revoluci v roce 1989 a postupném návratu k systému tržního hospodářství, bez preference jen určitých druhů vlastnictví, jako bylo státní a družstevní, spolu s postupným odstraňováním různých dovozních bariér, došlo k obrovskému rozvoji oblasti průmyslových práv u nás a současně k potřebě právně regulovat a to jak vznik a trvání ochrany, tak i uplatňování a vymáhání práv z ochrany plynoucí. Jak bylo již zmíněno v úvodních kapitolách, zákony upravující tuto oblast prošly s ohledem na požadavky na ně kladenými, velkým rozvojem, různými změnami a novelizacemi, to vše za doprovodu rozrůstající se mezinárodní a komunitární ochrany.

6.5. Vymáhání práv z ochranné známky

6.5.1. Možnosti vymáhání práv z ochranné známky

Pod pojem vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, resp. z ochranné známky lze podřadit, jak již uvedeno výše, poměrně různorodou právní problematiku, která se týká několika právních odvětví a to jak z oblasti práva veřejného, tak z oblasti práva soukromého. Tento fakt je dán jednak samotnou povahou práv z průmyslového vlastnictví, respektive ochranné známky a částečně je ovlivněn také závazky z mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána. Celkově lze rozčlenit tuto problematiku na vymáhání práv z průmyslového vlastnictví v linii veřejnoprávní a na vymáhání práv průmyslového vlastnictví v linii soukromoprávní.

6.5.2. Vymáhání práv z ochranné známky soukromoprávními prostředky

6.5.2.1. Soukromoprávní žaloby

Ve sféře soukromoprávní lze v první řadě uvést jako prostředek vymáhání těchto práv - soukromoprávní žaloby, které je oprávněn podat vlastník a za splnění předepsaných podmínek dle nového zákona č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv průmyslového vlastnictví

dále také majitel práva dle příslušného právního předpisu (zejména nabyvatel licence) a rovněž profesní organizace (aktuálně se možnost vymáhání profesní organizací netýká problematiky ochranných známek, a to z toho důvodu, že na našem území žádná taková organizace v současnosti v oblasti ochranných známek nepůsobí). V případě, že dochází k porušování nebo ohrožování jejich práva z ochranné známky mohou se k tomu oprávněné osoby domáhat toho, aby bylo od takového jednání ze stran porušovatele upuštěno, tedy aby se porušovatel zdržel zasahování do práv oprávněné osoby a to žalobou zdržovací neboli negatorní. Tato žaloba má v jistém smyslu preventivní charakter, čímž se liší od další žaloby a to žaloby odstraňovací. Ta má za úkol, aby se oprávněná osoba soudní cestou domohla odstranění následků porušení či ohrožení práva z ochranné známky, které již nastaly.²⁸ Dále mohou oprávněné osoby požadovat přiměřené zadostiučinění a to v nepeněžité formě i v penězích. Účelem přiměřeného zadostiučinění je kompenzace nemajetkové újmy, která vznikla žalobci – oprávněné osobě v důsledku neoprávněného zásahu do jejích práv k ochranné známce ze strany žalovaného. Lze se také domáhat vydání bezdůvodného obohacení a další možností je žaloba na náhradu škody - zde je účelem žaloby, aby poškozený získal pro sebe majetkovou újmu, která mu vznikla tím, že žalovaný neoprávněně zasahoval do jeho práv k ochranné známce. Hradí se jak skutečná škoda, tak ušlý zisk. Zde je nutné upozornit i na další soukromoprávní možnost ochrany s těmito žalobami souvisejícími a to na vymáhání uplatněním institutu předběžného opatření dle § 74 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, jež přichází na řadu v situaci, kdy je potřeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků a nebo z důvodu, že je dána obava, že by byl výkon soudního rozhodnutí ohrožen. V neposlední řadě sem lze zařadit možnost podání určovací žaloby dle § 80 písm. c) téhož zákona – ta pravidelně směřuje k určení skutečnosti, zda tu určitý právní vztah je či není, s tím, že musí být dán, resp. prokázán naléhavý právní zájem a lze ji využít v případě, kdy nelze použít institut žaloby na plnění. Pro úplnost uvádím možnost podat návrh na zajištění důkazu dle § 74 a násl. téhož zákona²⁹. Žaloby výše uvedené se týkají práv vlastníka ochranné známky, resp. oprávněné osoby, která plynou nebo jsou odvozena od zvláštních právních předpisů. V případě ochranných známek se jedná především o zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných

²⁸ srov. Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení

Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, s. 22

²⁹ srov. Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení

Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, s. 154 a násl.

známkách a zákon č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Tento posledně jmenovaný právní předpis dává oprávněným osobám, kromě výše uvedených ještě další možnosti ochrany, resp. práva, kterých se lze domáhat soudní cestou, např. právo na informaci, která budou popsána v dalším textu.

Česká Republika přijala, jak uvedeno výše, novou zákonnou úpravu týkající se vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, resp. z ochranných známek a to z důvodu nutnosti implementovat Směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2004 / 48 / ES ze dne 29.4.2004 o vymáhání práv duševního vlastnictví. Sama Směrnice byla přijata za účelem sjednocení právní úpravy vymáhání práv duševního vlastnictví v členských zemích EU a za účelem stanovit jakési minimální standardy ochrany s tím, že jednotlivé členské státy mohou svou vlastní zákonnou úpravou ochranu ještě prohloubit. Směrnice vychází z principů a zásad příslušných mezinárodních smluv, zejména z Dohody o TRIPS a z Pařížské úmluvy. K transpozici předmětné Směrnice v ČR došlo, i když s měsíčním zpožděním, zákonem č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, který ve své většině nabyl účinnosti dne 26.5.2006, dále zákonem č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých dalších zákonů, který nabyl účinnosti dne 22.5.2006. Oba dva pokrývají pojem duševního vlastnictví pro účely ochrany sledované Směrnicí. Procesní ustanovení Směrnice se projevila v přijaté novelizaci zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Do doby platnosti a účinnosti této právní úpravy bylo vymáhání duševního vlastnictví upraveno roztroušeně vždy u jednotlivého zvláštního předpisu týkajícího se např. ochrany vynálezů, ochranných známek apod. Tyto zákony prošly v souvislosti s touto nově přijatou úpravou novelizacemi a přesunem ustanovení o vymáhání do sjednocené právní úpravy, jejíž cílem, stejně jako je tomu u Směrnice, je celkové posílení vlastníků průmyslových práv v boji proti jejich porušování. Vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, resp. z ochranné známky nastupuje již ohrožením takového práva, kterému zvláštní zákony poskytují ochranu a samozřejmě nastupuje v případě jeho porušení. Zákon č. 221/2006 Sb. upravuje právní prostředky, které slouží k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Prvním komu přísluší právo domáhat se dodržování práv z průmyslového vlastnictví, resp. z ochranné známky je její vlastník nebo majitel práva podle příslušného zákona na ochranu průmyslového vlastnictví, dále osoba oprávněná užívat práva na základě zvláštního právního předpisu, zejména toto právo náleží případnému držiteli licence a profesní organizaci. Držitel licence uplatňuje ochranu vlastním jménem na vlastní účet, buď se

souhlasem vlastníka a nebo pokud je , a to i přes výzvu ze strany držitele licence, vlastník déle než měsíc (od doručení oznámení nabyvatele o porušení či ohrožení práva), nečinný, tak i bez jeho souhlasu. Oprávněnými osobami jsou i profesní organizace, které jsou uznávány za řádné zástupce vlastníků, dle zvláštního předpisu. V ČR však v oblasti průmyslových práv žádná taková organizace v současné době nepůsobí. Jedním z oprávnění, které zákon přiznává výše uvedeným oprávněným osobám je tzv. právo na informace. Oprávněná osoba má právo požadovat po třetí osobě, která držela zboží porušující jeho právo nebo užívala služby porušující jeho právo nebo poskytovala služby užívané při činnostech porušující jeho právo anebo byla těmito osobami označena jako účastník na výrobě, skladování, zpracování či distribuci zboží či poskytování služeb, to vše vždy za účelem přímého či nepřímého hospodářského či obchodního zisku, informace. Pokud taková třetí osoba neposkytne informace dobrovolně v přiměřené lhůtě, je možné domáhat se jich soudní cestou v rámci řízení o porušení práva. Zákon dále stanoví, co má obsahovat daná informace (jméno a příjmení, obchodní firmu či název a místo trvalého pobytu či sídla subjektu porušovatele a jiného předchozího držitele zboží nebo služby porušující právo, také údaje o předmětném zboží a o jeho ceně). Právo na informace zůstává pochopitelně nedotčeno právy a povinnostmi dle zvláštních právních předpisů a to např. povinností mlčenlivosti podle zvláštních právních předpisů, možností užití informací v rámci občanského či trestního řízení předepsaným postupem atd. Přířem ochrany práv průmyslového vlastnictví resp. z ochranné známky, došlo-li již k zásahu, byť i jen formou ohrožování , natož porušování, je zdržovací žaloba a odstraňovací žaloba (§4) . Zdržovací žalobou se oprávněná osoba domáhá u soudu, aby se porušovatel zdržel jednání, kterým dochází k porušení nebo ohrožení práva a odstraňovací žalobou, aby případné následky takového jednání byly odstraněny. Lze je použít především ke stanovení povinnosti stáhnout výrobky z trhu, a to výrobky, jejichž výrobou nebo uvedením na trh nebo skladováním dochází k porušení či ohrožení průmyslového práva, dále ke stanovení povinnosti trvale zboží z obchodů odstranit či zničit materiály, nástroje a zařízení, které slouží nebo mají sloužit k porušování či ohrožování průmyslových práv. Co se týče zničení materiálů, nástrojů a zařízení, soud z důvodů taxativně vymezených tímto zákonem (§ 4 odst. 2) toto nepřizná (např. zničení by bylo nepřiměřené konkrétnímu porušení a nápravy lze dosáhnout jinak, soud také musí přihlídnout k zájmům třetích osob a osob jednajících v dobré víře, které jsou vlastníky věcí, jež mají být zničeny atd.). Nově zákon zavedl možnost soudu nařídit, namísto opatření výše uvedených, peněžní vyrovnání oprávněné

osobě a to na návrh porušovatele, pokud se jeví dostatečným a porušovatel nevěděl, a ani nemohl vědět, že svým jednáním porušuje průmyslové právo a jiná opatření by mu způsobila nepřiměřenou újmu. Zákon upravuje ve svém ust. § 5 žalobu na náhradu škody, žalobu na vydání bezdůvodného obohacení a žalobu na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, pokud byla porušením práva vlastníka způsobena nemajetková újma. Zákon nově stanoví možnost soudu na návrh v řízeních o žalobách na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení stanovit je formou paušální částky, nejméně však ve výši dvojnásobku licenčního poplatku, který by byl v daném případě obvyklý pro získání licence v době porušení (neoprávněného zásahu). Výše částky se snižuje na polovinu (jeden licenční poplatek), pokud porušovatel nevěděl a ani vědět nemohl, že svým jednáním porušuje průmyslové právo. Vlastník může také požadovat plnou náhradu škody, v tomto mu zákon ponechává na zvážení, co je pro něj v dané situaci výhodnější. Takto pojaté řešení má za úkol usnadnit určení výše částky pro tyto účely a zlepšit možnost vlastníků domoci se svých práv v případech zásahu do jejich vlastnictví. Ustanovení § 6 pod názvem „Zvláštní úprava působnosti soudu ve věcech průmyslového vlastnictví“ s účinností k 1.1.2008 zavádí novou příslušnost soudů v dané oblasti - soudem prvního stupně pro spory o nárocích z průmyslového vlastnictví bude Městský soud v Praze, zatímco dosud byly pro tyto spory příslušný Vrchní soud v Praze a Olomouci. Zároveň je Městskému soudu v Praze svěřeno přezkoumávání pravomocných rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví. Spolu s Nařízením Rady (ES) č. 40/1994 o Ochranné známce Společenství, kdy byl k rozhodování o sporech z Ochranné známky Společenství povolán již dříve také Městský soud v Praze se zřejmě jedná o záměr zákonodárce, který má v budoucnu vést ke sjednocení judikatury v dané oblasti a zohlednit vysokou potřebu odbornosti při rozhodování sporů z průmyslového vlastnictví, resp. ochranných známek. Přiznání či nepřiznání požadované ochrany soudem má totiž často zcela zásadní ekonomický dopad (ten souvisí s vysokou hodnotou i cenou některých ochranných známek na trhu) na zúčastněné subjekty a proto rozhodování o těchto právech musí být na vysoce profesionální úrovni. Zájmem účastníků takovýchto řízení je zcela určitě také, co nejrychlejší možné projednání a rozhodnutí předmětných sporů, jež se zřejmě v nově zákonem nastaveném prostředí očekává. Judikatura níže uvedená je, vzhledem k relativně krátké účinnosti předmětného zákona, publikována ještě za účinnosti předchozí právní úpravy. Přesto lze mnoho judikátů vztáhnout i na výklad jednotlivých pojmů a nároků v současnosti i do budoucna.

Souladem výkonu práv vlastníka ochranné známky s dobrými mravy se zabývá rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 236/ 2004 ze dne 11.4.2005. V dané věci se žalobce, jako vlastník slovní ochranné známky E. (s právem přednosti od 24.4.1996) pro mražený krém s rostlinným tukem (třída 30), domáhal na žalovaném povinnosti zdržet se užívání označení E. při propagaci, prodeji a distribuci jim vyráběného mraženého krému a povinnosti stáhnout z oběhu a znehodnotit všechny dosud existující obaly a reklamní materiály s označením E. Dále se žalobce domáhal vydání bezdůvodného obohacení, zaplacení přiměřeného zadostiučinění za porušování ochranné známky a náhrady škody z titulu jednak majitele ochranné známky, ale také z titulu ochrany proti jednání nekalé soutěže. Žalovaný namítal skutečnost, že právo žalobce, jako vlastníka je zde omezeno ve prospěch žalovaného, jako držitele nezapsaného označení. V této souvislosti konstatoval soud ohledně souladu výkonu práv vlastníka ochranné známky s dobrými mravy následující:

„I. Za stavu, kdy je zcela jednoznačné, že to byl žalovaný a jeho předchůdci, kdo se podílel na prosazení a proslulosti určitého označení, a tedy jednal takto i ve prospěch žalobce, v jehož majetku je nyní ochranná známka chránící toto označení, bylo by v rozporu s dobrými mravy (§ 3 odst. 1 občanského zákoníku) zakázat žalovanému již nadále označení užívat. Takový – zákonem nastolený – stav by zcela bezdůvodně veškerý prospěch z desítek let prosazování označení a z nynější jeho proslulosti přesunul pouze ve prospěch žalobce, jako dnešního vlastníka ochranné známky, ač by při pravidelném běhu událostí i žalovaný pro sebe – a právem – tento prospěch mohl využívat.“³⁰

Soud také poukázal na některé aspekty omezení práva vlastníka ochranné známky:

„II. K vyslovení povinnosti vlastníka ochranné známky strpět užívání shodného označení druhou osobou je nezbytné zjištění, že tato osoba jako držitel formálně nechráněného označení toto označení užívala v souladu s právem alespoň v době, kdy přihláška ochranné známky byla podána, či v předchozím období, avšak tak, aby ještě v okamžiku podání přihlášky byla dána příznačnost označení pro jeho držitele. Pokud však v době podání přihlášky ochranné známky pro dlouhodobé neužívání označení již veřejnost v té době nebyla nijak ovlivněna tím, že by druhá osoba takové označení používala, pak není důvod k uvedenému omezení práv vlastníka ochranné známky.

³⁰ Horáček, R., Macek, J. Sbírnka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007, 225 s.

S ohledem na výše uvedené rozhodl Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, tak že rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalobu zamítl.³¹

Dalším rozhodnutím, které se zabývá rozsahem práv vlastníka ochranné známky je rozsudek Vrchního soudu v Praze sp.zn. 3 Cmo 85/2005 ze dne 13.9.2005. Žalobce se, jako vlastník slovní ochranné známky J. pro poskytování restauračních služeb (s právem přednosti ke dni 31.1.1992), domáhal toho, aby soud uložil žalovanému povinnost odstranit z poutače označení J. a dále, aby byla žalovanému uložena povinnost zdržet se používání označení B.J. při jím poskytovaných restauračních službách. Soud řízení v první části zastavil (žalobce v tomto rozsahu svou žalobu vzal zpět) a v druhé, zbývající části žalobu zamítl. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o označení totožné s ochrannou známkou, soud zkoumal případnou možnou zaměnitelnost dle § 14 odst. 1 zák. č. 137/1995 Sb., resp. podobnost ve smyslu §8 odst. 1 a 2 zák. č. 441/2003 Sb., s pravděpodobností záměny či asociace mezi označením a registrovanou ochrannou známkou J. Soud v této souvislosti uvedl následující:

„Pokud je slovní ochranná známka tvořena slovem (slovy) obecného významu, jež samo o sobě nemá rozlišovací způsobilost, pak nelze přiznat ochranu práv vlastníkovi takové ochranné známky proti někomu, kdo užívá slovo v takovém slovním spojení a podobě, jež dává označení dostatečnou rozlišovací způsobilost a vylučuje tak pravděpodobnost záměny včetně asociací mezi označením a ochrannou známkou.“³²

Další rozhodnutí, které zmíním se zabývá uplatněním zdržovacího nároku vlastníkem ochranné známky a to z hlediska časové působnosti zákonů a také z hlediska trvání závadného jednání. Jedná se o rozsudek Vrchního soudu v Praze sp.zn. 3 Cmo 395/2005 ze dne 1.3.2006. Žalobce se v předmětné věci, jako vlastník slovní ochranné známky ve znění „bb aá aaá“ zapsané s právem přednosti ke dni 26.9.1997 mimo jiné pro nealkoholické nápoje (třída 32 – zde konkrétně používal vlastník tuto ochrannou známku ve spojení s tzv. energetickým nápojem) domáhal u soudu, aby byla žalovanému uložena povinnost zdržet se v obchodním styku užívání slovního spojení „aaaá“ ve spojení s výrobky a službami a aby žalovanému byla uložena povinnost zaplatit přiměřené zadostiučinění. (V průběhu řízení žalobce vzal žalobu zpět v rozsahu uložení povinnosti k odstranění a

³¹ Horáček, R., Macek, J. Sbírnka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007, 225 s.

³² Horáček, R., Macek, J. Sbírnka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007, 241 s.

zničení veškerých tiskovin a propagačních materiálů.) Soud prvního stupně žalobu ohledně zdržovacího nároku i nároku na peněžité zadostiučinění zamítl, když aplikoval ustanovení §15 odst. 2 zák. č. 137/1995 Sb., mimo jiné s odůvodněním, že žalobce neprokázal, že by se jednalo o všeobecně známou ochrannou známku a ani neprokázal vznik nemajetkové újmy. Rozsudek soudu I. stupně napadl žalobce včasně podaným odvoláním Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací mimo jiné konstatoval:

„I Při změně právní úpravy v řízení o žalobě na uložení povinnosti zdržet se tvrzeného závadného jednání je rozhodné, zda porušení práv je dáno podle nové (v době vydání rozhodnutí účinné) právní úpravy.

II. I když závadné jednání trvalo jen krátký čas po několik let už k němu nedošlo, pak okolnost, že povinný závadné jednání ukončil na základě vydaného předběžného opatření, vylučuje závěr, že již nebezpečí opakování závadného jednání nehrozí. S ohledem na výše uvedené soud rozhodl tak, že odvolání v části, týkající se povinnosti zdržet se užití spojení slov „ááá“ při propagaci energetických nápojů, vyhověl s tím, že rozhodnutí změnil a ve zbytku potvrdil.“³³

Souběhem známkoprávní a nekalosoutěžní ochrany se zabývá rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 41/2005 ze dne 13.9. 2005. Žalobce se, jako vlastník kombinované ochranné známky „H. Omáčka po cikánsku“, domáhal toho, aby soud žalovanému uložil povinnost stáhnout z trhu výrobky označené jako „Omáčka po cikánsku“ a aby soud žalovanému uložil povinnost zdržet se označování pikantní zeleninové omáčky označením „Omáčka po cikánsku“ a dále, aby uložil žalovanému povinnost zaplatit 50 000 Kč, jako přiměřené zadostiučinění. Soud se v daném případě vyjádřil právě k souběhu známkoprávní a nekalosoutěžní ochrany:

I když nárok vlastníka na ochranu práva z ochranné známky a nárok soutěžitele na ochranu před nekalou soutěží jsou samostatnými právními tituly, které vycházejí z odlišné hmotněprávní úpravy, je třeba vzít v úvahu, že pokud dojde k zásahu do práv k ochranné známce, kde jak poškozený, tak i rušitel jsou soutěžiteli, pak může být zásah do práva k ochranné známce posouzen jako nekalosoutěžní jednání. Pro úplnost lze dodat, že soud zde žalobu zamítl, vzhledem k tomu, že se jedná o běžné označení napříč historií jídel a v kombinované ochranné známce H. Omáčka po cikánsku dominuje především název firmy H., proto označení, které užíval žalobce nelze pokládat za zaměnitelné. Co se týče

³³ Horáček, R., Macek, J. Sběrka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007, 273 s.

jednání v nekalé soutěži, soud zhodnotil, že se žalovaný nedopustil jednání proti dobrým mravům soutěže, s tím, že považuje za nepřipustné přisvojení běžně užívaného označení „Cikánská omáčka“ žalobcem. Naopak takové jednání by dobrým mravům soutěže odporovalo. Navíc bylo v řízení prokázáno, že i jiní výrobci používají stejné označení pro své výrobky.

6.5.2.2. Nekalá soutěž

Pod soukromoprávní sféru lze podřadit i okruh žalob, které se týkají sporů z nekalosoutěžního jednání. Nekalou soutěží a nekalosoutěžním jednáním rozumí platná právní úprava (§ 44 a násl. zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník) jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Zákonem je nekalá soutěž zakázána. Pokud byla práva některé osoby dotčena, může se tato osoba domáhat u příslušného soudu toho, aby se rušitel nekalosoutěžního jednání zdržel a aby odstranil případný závadný stav. Lze se též domáhat přiměřeného zadostiučinění, jež lze požadovat také v penězích, dále je možné domáhat se náhrady škody a vydání bezdůvodného obohacení.

Žaloba se opírá o ustanovení § 41 až 43 obchodního zákoníku - o nekalé soutěži. Můžeme zde hovořit o jakémsi souběhu právních úprav ochrany, kde lze průmyslové právo, resp. právo z ochranné známky chránit a vymáhat více než jen cestou, kterou nám dává jeden právní předpis. Je pravdou, že ten, kdo ohrožuje či porušuje práva z ochranné známky se velmi často dopouští zároveň též nekalé soutěže.

Například z rozsudku Vrchního soudu v Praze sp.zn. 3 Cmo 41/2005/13.9.2005 ze dne 13.9. 2005 vyplývá následující : „I když nárok vlastníka na ochranu práva z ochranné známky a nárok soutěžitele na ochranu před nekalou soutěží jsou samostatnými právními tituly, které vycházejí z odlišné právní úpravy, je třeba vzít úvahu, že pokud dojde k zásahu do práva k ochranné známce a jak poškozený, tak i rušitel jsou soutěžiteli, pak může být zásah do práv k ochranné známce posouzen jako nekalosoutěžní jednání.“³⁴ Aktuální právní úprava známkového práva stále posiluje tendenci k jednotnému posuzování skutkově shodných situací z pohledu známkového práva a práva nekalé soutěže. Lze to vysledovat v institutu námitkového a připomínkového řízení. Dále v zavedení odmítnutí

³⁴ Více : Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. 245 s.

ochrany ochranné známce, jejíž užívání se přiči ustanovení jiného právního předpisu a také jestliže je zjevné, že přihláška ochranné známky nebyla podána v dobré víře. Zákon definuje ve svém § 41 pojem „účastníci obchodní soutěže“ jako fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé. Vlastník ochranné známky může být tedy soutěžitelem, aniž by byl zároveň podnikatelem. Zákon totiž zavádí legislativní zkratku – „soutěžitelé“, stanoví jejich právo svobodně rozvíjet svou soutěžní činnost v zájmu dosažení hospodářského prospěchu a k výkonu této činnosti se sdružovat. Stanoví povinnost dbát právně závazných pravidel hospodářské soutěže a dále nesmějí soutěžitelé účast v soutěži zneužívat. V § 44 odst. 1 zákona je zakotvena generální klauzule a v odst. 2 téhož paragrafu jsou rozvedeny jednotlivé speciální skutkové podstaty nekalé soutěže, tento výčet odstavce 2 je příkladný a speciální skutková podstata se neuplatní, pokud by celkově porušení nenaplnilo znaky generální klauzule, zároveň k postihu za nekalou soutěž je dostačující naplnění znaků klauzule generální. Předpokladem pro nekalosoutěžní jednání dle generální klauzule je, že se musí jednat o jednání v hospodářské soutěži - znaky takového jednání lze vypořadovat z typických projevů soutěže na trhu, jako jsou právě např. označení výrobku, jeho reklama apod. Přitom, dle judikatury toto jednání nemusí být nasměrováno proti přímému konkurentovi na trhu, stačí projevy tohoto typického jednání na trhu v rámci hospodářské soutěže. Další podmínkou generální klauzule je, že takové jednání v hospodářské soutěži musí být v rozporu s dobrými mravy soutěže - tento pojem nelze zaměňovat s dobrými mravy v rámci občanského práva, výklad a právní hodnocení pojmu „dobré mravy soutěže“ v rámci jednotlivých sporů je ponechán na soudech.³⁵ Tak např. v rozsudku Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 3 Cmo 589/2000 ze dne 21.6.2002 je konstatováno, že: „Zásada, dle tehdejšího zákonného znění, kdy majitel ochranné známky je povinen strpět užívání shodného nebo zaměnitelného označení jeho držitelem, jestliže toto označení získalo v ČR v uplynulých dvou letech před podáním přihlášky rozlišovací způsobilost pro stejné nebo podobné výrobky či služby svého držitele, je v podstatě promítnutím principů dobrých mravů soutěže do zákonné úpravy.“³⁶ Dalším znakem generální klauzule nekalé soutěže je skutečnost, že jednání v hospodářské soutěži je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům - pod pojmem újma rozumíme i újmy nehmotné povahy a

³⁵více Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. I. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005

³⁶ Více : Horáček, R., Macek, J. Sběrka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. 191 s.

tedy ho chápeme jako pojem širší než škoda.) Jak plyne z předchozího, nekalá soutěž, jako nedovolené soutěžní jednání je dokončeno již jen pokud újma hrozí, není nutný její vznik. Navíc předpokladem odpovědnosti za nekalosoutěžní jednání není zavinění ve formě úmyslu ani nedbalosti, jedná se o objektivní odpovědnost. Co se týče speciálních skutkových podstat, například v ustanovení § 46 odst. 1 Obch. Z. je stanoveno, že : „klamavým označení zboží a služeb je každé označení, které je způsobilé vyvolat v hospodářském styku mylnou domněnku, že jím označené zboží nebo služby pocházejí z určitého státu, určité oblasti nebo od určitého výrobce....“, zákonná úprava zde sleduje mimo jiné také ochranu označení určitého výrobce zboží. Dále například v § 47 Obch.z. je upraveno tzv. vyvolání nebezpečí záměny, což je širší skupina jednání, které je způsobilé vyvolat nebezpečí záměny nebo klamnou představu o spojení s podnikem, firmou, zvláštním označením nebo výrobky či výkony jiného soutěžitele.

Například v rozsudku Vrchního soudu v Praze č.j. 3 Cmo 1427/1994: „Pokud je soutěžitelem zvolen takový název tiskoviny, jenž v sobě zahrnuje název tiskoviny shodného charakteru již dříve užitý jiným soutěžitelem, ač zde bylo nepřeborné množství možností jiného názvu, a je dán potencionálně shodný okruh odběratelů, došlo tím k vyvolání možnosti záměny obou periodik. Je v přirozenosti zákazníků, že z delšího znění názvu jim utkví v paměti jen určitá výrazná a rozlišující část. Pro naplnění skutkové podstaty nekalé soutěže podle § 47 ObchZ - vyvolání nebezpečí záměny není zapotřebí průkaz o tom, že k záměně soutěžitelů, resp. jejich produkce skutečně dochází, postačuje nebezpečí takové záměny.“³⁷

Dalším rozhodnutím, které uvádím je rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3Cmo 89/98 ze dne 15.2.2000, které se týká problematiky omezení práv vlastníka ochranné známky a to držitelem nezapsaného označení. Soud mimo jiné konstatoval skutečnost, že veškeré podnikání je nutně ovládáno zásadou dobrých mravů soutěže a soutěžní slušnosti, a že tedy výkon formálního práva známkového nesmí být v rozporu s hmotněprávní zásadou, která je vyjádřena v § 44 odst. 1 Obch.Z. Jedná se o to, že také užití zapsané ochranné známky může být i jednáním proti dobrým mravům soutěže a naplňovat tak skutkovou podstatu nekalosoutěžního jednání. Pro ilustraci lze uvést konkrétní situaci, které se tento judikát týkal. Jedna strana vstoupila na trh s označením a to takovou formou (masivní reklamní kampaň), která způsobila, že označení se pro daný druh výrobku stalo typickým, příznačným. Tato skutečnost nastala ještě v době před podáním přihlášky jiným

³⁷ Více internetové stránky www.nsoudu.cz, kde jsou tato a další rozhodnutí publikována.

subjektem a soud se usnesl na tom, že zápis ochranné známky nemůže bránit jejímu dalšímu užívání. Promítá se zde, jednak ochrana časově staršího práva k označení a zároveň je tímto principem stanovena překážka pouze spekulativnímu zápisu ochranné známky, která by těžila z proslulosti dosud nezapsaného označení.³⁸

Ve věci sp.zn. 3 Cmo 589/2000 vedené u Vrchního soudu v Praze se žalobce, jako držitel nezapsaného označení G., domáhal, aby byla žalovanému uložena povinnost zdržet se využívání práv majitele ochranné známky G. pro deštníky a podobné výrobky při své podnikatelské činnosti a s těmito právy nenakládat, zejména zdržet se zcizení, zastavení a licencování. V dané věci soud konstatoval následující:

„I. Pokud držitel nezapsaného označení vstoupí na trh s označením výrobku natolik razantně a v takovém rozsahu své produkce, že označení se stane pro něho příznačným, pozdější přihláška a zápis ochranné známky nemůže bránit tomu, aby právem nadále své označení užíval. V tomto principu do zákona zakotveném se tak projevuje zásada dobrých mravů soutěže a soutěžní slušnosti, jež by měla ovládat veškeré podnikání. Kromě ochrany časově staršího práva k označení je tak stavena překážka mnohdy i spekulativním přihláškám ochranných známek, jež těží z již dosažené proslulosti formálně nechráněného označení.

II. Pouhé podání přihlášky ochranné známky k určitému označení, jež není nijak dosud chráněno a jež může po řízení u příslušného úřadu být zapsáno jako ochranná známka, samo o sobě nelze označit za projev nekalé soutěže.

III. Ve vztahu uplatňování práv z ochranné známky a požadavkem na zachování dobrých mravů hospodářské soutěže platí zásada, vytvořená již předválečnou judikaturou (např. Sbírka rozhodnutí NS - Vážný – č. 8856, 10521, 11397) a potvrzená judikaturou současnou (rozhodnutí č. 51 publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 8/1996, str. 278), že výkon formálního práva známkového se nesmí přičít zásadě hmotného práva, vyjádřené v ust. § 44 odst. 1 ObchZ, tj. že i užití zapsané ochranné známky může být jednáním proti dobrým mravům soutěže a tedy jednáním nekalým. Za užití ve smyslu uvedeného je třeba považovat nikoli jen označování výrobků ochrannou známkou, užitím jsou rovněž i úkony majitele ochranné známky, v nichž se o zapsanou známku opírá,

³⁸ Více : Horáček, R., Macek, J. Sbírnka správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. 166 s.

známkou argumentuje a z titulu majitele této ochranné známky činí právní kroky vůči jiným osobám, směřující k ochraně této známky a práv z ní vyplývajících.“³⁹

6.5.3. Vymáhání práv z ochranné známky veřejnoprávními prostředky

6.5.3.1. Trestněprávní vymáhání práv z ochranné známky

Do této oblasti řadíme za prvé veřejnoprávní vymáhání práv z ochranných známek ve formě trestněprávní ochrany, což je takový druh ochrany, která je uzákoněna z důvodu ochrany a vymáhání soukromých práv, tak z důvodu veřejného zájmu na jejich potlačení. Trestněprávní ochrana je upravena v zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v platném znění, konkrétně v ustanovení hlavy druhé, oddílu IV., v § 150 odst. 1, pod trestným činem porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu, který stanoví : „ Kdo doveze, vyveze nebo uvede do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně označované ochrannou známkou, k níž přísluší výhradní právo jinému, nebo známkou snadno zaměnitelnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.“

Skutková podstata trestného činu porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu podle § 150 odst. 1 tr. zák., zahrnuje dvě alternativy trestněprávně relevantního jednání. První zahrnuje jednání , kterého se pachatel dopustí tím, že doveze, vyveze nebo uvede do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně označované ochrannou známkou, k níž přísluší výhradní právo jiného. Zde zákon postihuje zásah do práva k ochranné známce ve své původní podobě, aniž by byla pozměněna. Druhá zahrnuje jednání, při kterém pachatel zasahuje do původní podoby ochranné známky, která je zapsána v rejstříku ve prospěch jiné osoby, tím že používá označení, které je svým tvarem, vyobrazením nebo dalšími charakteristikami natolik podobné takové ochranné známce, že bez dalšího zkoumání lze tyto snadno zaměnit, čímž je především narušena její základní funkce a to schopnost rozlišovací. Základní podmínkou trestnosti je u obou alternativ požadavek na neoprávněnost takového jednání pachatele. Ta je spatřována v porušení mimotrestních právních norem, zejména pak zákona č. 441/ 2003 Sb., o ochranných známkách. Jedná se o typickou normu s blanketní dispozicí, s tím, že platí

³⁹ Více : Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. 191 s.

zásada, že neznalost trestního zákona a norem na které trestní zákon odkazuje neomlouvá. Co se týče subjektivní stránky tohoto trestného činu, vyžaduje se úmysl, který musí zahrnovat i vědomí pachatele, že se jedná o ochrannou známku. Orgány činné v trestním řízení musí dále posoudit, zda je naplněna materiální stránka trestného činu v příslušném stupni nebezpečnosti pro společnost. Skutečností zůstává, že trestněprávní ochrana a vymáhání práv průmyslového vlastnictví je v současné době v ČR, ale i v rámci EU nedostatečná. V této souvislosti jsou v současnosti zpracovány dva návrhy Směrnic, které se především zabývají trestněprávními aspekty vymáhání práv duševního vlastnictví. Tyto Směrnice by měly doplnit již existující a do českého právního řádu zákonem č. 221/2006 Sb. již implementovanou Směrnicí č. 2004/48/ES, která se týká správněprávní a občanskoprávní oblasti ochrany a vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Co se týče obsahu Směrnice, rozpory jednotlivých skupin se projevují především ve znění pozměňovacích návrhů. Poslanci Evropského Parlamentu, v rámci pozměňovacích návrhů vztáhli trestnost pouze na činy spáchané úmyslně s cílem dosáhnout obchodního zisku. Z předchozího především vyplývá, že činy spáchané soukromými uživateli pro osobní, neziskové účely nebudou pod tuto Směrnicí spadat. Návrh Směrnice stanoví minimální horní hranici trestní sazby pokut a odnětí svobody (300 tis. EUR nebo 4 roky odnětí svobody u nejzávažnějších trestných činů spáchaných zločineckým společením) za tyto trestné činy, avšak ponechává na jednotlivých členských zemích, zda nezvolí přísnější pokuty. Tato skutečnost vzbuzuje obavy z přelévání trestné činnosti do zemí s mírnějšími postihy a bude tak pravděpodobně ještě předmětem diskuse. Směrnice počítá také s možností zabavit či zničit padělané zboží. Přijatý text nyní budou v Radě projednávat jednotlivé členské země.⁴⁰

Skutkové podstatě trestného činu podle §150 TZ se věnuje usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 1120/2004, kde je mimo jiné konstatováno následující: „...Trestného činu porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu podle § 150 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo doveze, vyveze nebo uvede do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně označované ochrannou známkou, k níž přísluší výhradní právo jinému, nebo známkou snadno s ní zaměnitelnou, a podle § 150 odst. 2 písm. a) tr. zák. se tohoto trestného činu dopustí ten, kdo pro dosažení hospodářského prospěchu neoprávněně užívá obchodní jméno nebo jakékoliv označení

⁴⁰ Srov. Strož D., poslanec EP, zdroj.: internetová verze HaNo, 12.2. 2007

s ním

zaměnitelné.

Podle zákonného vymezení těchto skutkových podstat jde o právní normu s blanketní dispozicí, což znamená, že jde o normu, která sama o sobě neupravuje všechny vztahy, které pod ni lze podřadit, ale odkazuje obecně na normu nebo více norem určitého druhu, v tomto konkrétním případě především na zákon o ochranných známkách č. 137/1995 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen „zák. č. 137/1995 Sb.“) a na zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen „obch. zák.“).

Dalším trestněprávním judikátem, který se týká ochranné známky je rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 3 To 1146/97 ze dne 13.5.1998. Soud se zde vyjadřuje k otázce jednočinného souběhu trestných činů porušování závazných pravidel hospodářského styku podle §127 odst. 1 TZ a porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu podle §150 odst. 1 TZ. Konstatuje, že takový souběh je vyloučen a naplňuje-li jednání oba znaky trestného činu, posoudí se na základě principu speciality jako trestný čin dle §127 odst. 1 TZ.⁴¹

6.5.3.2. Přestupky na úseku porušování průmyslových práv

Dalším právním předpisem obsahujícím veřejnoprávní ochranu průmyslových práv je zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění. Stanoví ve své části druhé, zvláštní část, v ust. § 33 odst. 1, písm. b) následující: „Přestupku na úseku porušování průmyslových práv a práv k obchodní firmě se dopustí ten, kdo neoprávněně vykonával práva, která jsou zákony na ochranu průmyslového vlastnictví vyhrazena majitelům těchto práv.“ a v odst. 2 téhož paragrafu stanoví sankci ve formě pokuty do výše 15000 Kč.

6.5.3.3. Ochrana spotřebitele a vymáhání práv z ochranné známky

Dalším právním předpisem zabývajícím se ochranou a vymáháním práv průmyslového vlastnictví resp. ochranné známky je zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, který zakazuje jednání ve formě klamání spotřebitele. Pro oblast ochranných známek konkrétně považuje zákon za klamání spotřebitele nabídku nebo prodej výrobků či zboží, jakož i skladování za účelem prodeje, pokud toto zboží porušuje některá práva duševního

⁴¹ Více: Drastík, A., - Hasch, K.-Kučera, P.- Rizman, S.: Přehled judikatury – Trestné činy hospodářské. ASPI, a.s., Praha 2005, str. 214

vlastnictví, pro účely této práce konkrétně práva k ochranné známce. Důležitým faktem je zásada, že se jedná objektivní odpovědnost, které se nelze zprostit s tím, že potřebné skutečnosti nezajistil výrobce, dovozce či dodavatel. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele tedy stanoví zákaz klamání spotřebitele, které je spatřováno i v nabízení, prodeji nebo ve skladování zboží porušujícího některá průmyslová práva za tímto účelem.

Výrobky nebo zboží, která porušují některá průmyslová práva lze pak rozdělit na padělek, napodobeninu, výrobek nebo zboží porušující práva majitele patentu, výrobek nebo zboží porušující práva majitele užitého vzoru, výrobek nebo zboží porušující práva majitele dodatkového označení osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin, výrobek nebo zboží porušující práva toho, jemuž svědčí právo zapsaného označení původu nebo zeměpisného označení.

Kontrolu nad touto oblastí provádí a zajišťuje Česká obchodní inspekce, na kterou má možnost se majitel duševního vlastnictví obrátit se svým podnikem. Podmínkami je, že nese odpovědnost za případnou škodu, zároveň skládá přiměřenou jistotu a jeho povinností je také poskytnout potřebnou součinnost a dokumentaci. Inspekce, pokud zjistí existenci nabídky, prodeje nebo skladování zboží porušujícího práva duševního vlastnictví je povinen tyto zajistit, k čemuž je oprávněna a to včetně možnosti rozhodnutí o uskladnění takového zboží či výrobků mimo dosah kontrolované osoby. Tato opatření trvají do doby, než je pravomocně rozhodnuto o propadnutí nebo zabrání takového zboží či výrobků nebo naopak do doby, kdy je prokázáno, že se o takovéto zboží či výrobky nejedná. Rozhodnutí o propadnutí, zabrání zboží či výrobku, které porušuje práva duševního vlastnictví činí ředitel inspektorátu. Vlastníkem takového zboží se stává stát. Lze uložit také pokutu. Ředitel inspektorátu též rozhodne zda zboží bude zničeno (ustanoví zatím účelem tříčlennou komisi) nebo použito na humanitární účely, obojí za přísných podmínek, tak aby nedocházelo ke zneužívání daného řešení.⁴²

V současné době probíhá příprava nové právní úpravy ochrany spotřebitele a to v návaznosti na novou úpravu v rámci Evropské Unie. Do poslanecké sněmovny byl nedávno předložen návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s Nařízením Evropského parlamentu a Rady 2006/2004 o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele a zákon o obecné bezpečnosti výrobků. Jejich cílem je upravit podmínky pro unijní spolupráci mezi národními orgány členských států, které jsou příslušné pro

⁴² Barešová A., ČOI, internetová prezentace - Klamání spotřebitele porušováním práv k duševnímu vlastnictví

vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele. Ve stadiu mezirezortního připomínkového řízení se nalézá návrh zákona, kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/1995Sb., o regulaci reklamy, který má za svůj cíl zapracovat do našeho právního řádu principy nekalých obchodních praktik a chránit tak spotřebitele podle práva EU.⁴³

6.5.3.4. Dovoz, vývoz zboží a ochranná známka

Úpravu určitého úseku na poli veřejnoprávního vymáhání práv z ochranné známky nalezneme v zákoně č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví. Tento zákon vymezuje podmínky, které musí nastat, aby celní orgány provedly zásah proti subjektům, u kterých mají důvodné podezření, že vlastní, drží, skladují nebo prodávají zboží, jehož výrobou či úpravou byla porušena práva k duševnímu vlastnictví a to v celním Společenství dle nařízení Rady ES č. 3295 /94 a dle nařízení Rady ES č. 1383/2003, z jejichž znění se také vycházelo při tvorbě tohoto zákona.

Mezi pravomoci celních orgánů ve stanovených případech a za splnění zákonných podmínek, patří například oprávnění takové zboží zajistit, dále zajistit jeho zničení, vyřadit jej z obchodování a z nakládání s ním. Tímto zákonem plní Česká republika také závazky, které pro ni plynou z dohody o obchodních aspektech duševního vlastnictví (TRIPS). Jedním z judikátů, na které upozorňuje odborná literatura v souvislosti s tímto právním předpisem je rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 318/2005 ze dne 27.2.2006, který se týká žaloby na určení zboží za padělek právě podle zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví. Soud došel k závěru, že žaloba na určení zboží za padělek podle zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví je zvláštním druhem určovací žaloby, u níž není třeba zkoumat a prokazovat naléhavý právní zájem na určení, který vyplývá již z právního předpisu.⁴⁴

⁴³ Internetové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu

⁴⁴ Více : Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. 271 s.

7. Ochranná známka Společenství

Ochranná známka Společenství je upravena Nařízením Rady (ES) č. 40/94 z 20.12. 1993. Tak, jako všechna další Nařízení EU, je přímo aplikovatelné na našem území bez nutnosti transformace. Cílem této právní úpravy bylo vytvoření institutu jediné ochranné známky, která na základě jedné jediné přihlášky poskytne ochranu ve všech členských zemích. Zároveň byl zřízen Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM) se sídlem v Alicante ve Španělsku, který vede agendu ochranných známek Společenství a jemuž s podává přihláška ochranné známky Společenství (lze i prostřednictvím příslušného Úřadu členské země). Ochranná známka má tzv. jednotnou povahu, což znamená, že je platná a má účinky pro celé území Společenství, zápis, převod, prohlášení za neplatnou a další, lze provést pouze jednotně pro celé Společenství, nikoli jen pro vybrané státy, jako je tomu principiálně v systému mezinárodním dle mezinárodních smluv.

Ochrannou známkou Společenství se může stát označení, které zároveň splňuje dvě podmínky a to grafickou znázornitelnost a rozlišovací způsobilost. Zápisné řízení je velmi obdobné národním úpravám, i zde jsou dány absolutní a relativní důvody pro zamítnutí zápisu přihlašovaného označení. Přihláška je zpoplatněna, mohou ji podat fyzické i právnické osoby a to i z jiných, než členských zemí. Po formálním průzkumu OHIM uskuteční rešerši a vydá rešeršní zprávu. Po uveřejnění přihlášky ochranné známky Společenství lze do tří měsíců podat námitky ze strany majitelů starších práv. Pakliže přihláška a přihlašované označení splňuje všechny požadavky a námitky nebyly podány nebo byly zamítnuty, tak je přihlašované označení zapsáno do rejstříku ochranných známek Společenství, s tím, že bude zaplacen poplatek za zápis. Ten je tvořen tzv. základním poplatkem a pak poplatkem za každou další zapsanou třídu přesahující počet tří. Ochranná známka Společenství je zapsána na deset let a na základě zaplacení poplatku může být zápis prodloužen vždy o deset let. Ochranná známka Společenství může být prohlášena za neplatnou, lze se jí také vzdát a práva majitele mohou být zrušena. Zrušení i prohlášení za neplatnou lze provést pouze z důvodů a způsobem popsáním ve výše uvedeném Nařízení. Při neoprávněném zásahu do práv z ochranné známky Společenství nastupuje dle výše uvedeného Nařízení právo příslušného členského státu, které se týká vymáhání práv z ochranných známek. Pravomoc projednávat spory z práv z ochranných známek Společenství mají specializované soudy pro ochranné známky Společenství. Nařízením Rady (ES) č. 40/1994 uložilo členským zemím určit co nejnížší počet soudů pro

ochranné známky první a druhé instance. U nás je pro spory z ochranných známek Společenství příslušný v prvním stupni Městský soud v Praze a o případném odvolání v dané věci rozhoduje Vrchní soud v Praze.⁴⁵ V publikovaném usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. 3 Cmo 88/2006 ze dne 10.3.2006 je konstatováno následující: „ Soud rozhodující podle § 39 odst. 2 zákona č. 6/2002 o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, v ČR jako soud pro ochranné známky Společenství podle čl. 92 Nařízení Rady ES č. 40/1994 je zjednodušeně řečeno povolán k výlučnému řešení těch věcí, v nichž se rozhodnutí soudu přímo dotýká ochranné známky Společenství a kdy je nutno zajistit účinky rozhodnutí pro celé území Společenství. Jde o spory, v nichž žalobce tvrdí právo z ochranné známky Společenství a jeho porušení nebo hrozící porušení žalovaným, dále spory, kdy žalobce tvrdí zveřejnění přihlášky označení k ochraně jako ochranné známky Společenství a žádá o přiměřenou náhradu za jednání žalovaného, uskutečněné po zveřejnění přihlášky, jež směřuje proti přihlašovanému označení a jež by v případě zapsání označení jako ochranné známky bylo zakázáno. Jde dále o žaloby na určení, že určitým jednáním nedochází k porušení ochranných známek Společenství, a konečně protinávhrhy, jimiž je žádáno ve sporech o porušení ochranných známek Společenství zrušení ochranné známky Společenství (čl.50 Nařízení) nebo prohlášení ochranné známky Společenství za neplatnou (čl. 51 a 52 Nařízení)“.⁴⁶ Z uvedeného rozhodnutí mimo jiné vyplývá, že po protinávhrhu v rámci sporu o porušení práva z ochranné známky lze ochrannou známku Společenství dokonce zrušit nebo ji prohlásit za neplatnou, a to s účinky pro celé Společenství, ačkoli samotný návrh na prohlášení známky za neplatnou nebo na její zrušení nelze u soudů pro ochranné známky Společenství podat.

8. Náhrada škody ze strany státu

Vzhledem k tomu, že institut ochranné známky a její zápis je přísně formalizovaný proces, stát se se svou rozhodovací pravomocí podílí na vzniku ochranné známky na jejím trvání a zániku. To vše v rozhodovacích procesech a postupech, které jsou stanoveny obecně závaznými právními předpisy. Jejich dodržování by mělo zajistit správný a spravedlivý

⁴⁵ Více. Slovákova Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení
Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání, s. 169 a násl.

⁴⁶ Více : Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007. , 280 s.

postup, který vyústí v rozhodnutí, jež je v souladu s platnou právní úpravou a tedy zákonné.

K tomu, aby i stát, tak jako ostatní fyzické a právnické osoby, nesl odpovědnost za případné újmy, které mohou být způsobeny jak nedokonalostí v právní úpravě, tak např. lidským faktorem, slouží v současné době zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Jedná se o zákon, který má za úkol kompenzovat škodu vzniklou při výkonu státní moci a to státními orgány, tzv. úředními osobami a územně samosprávnými celky. Dle zákona je hrazena také případně vzniklá nemajetková újma, kterou může být například nepřiměřeně dlouhá doba a průtahy soudního řízení. Právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Dále ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo. Nestanoví-li zákon jinak, lze nárok na náhradu škody, způsobené nezákonným rozhodnutím, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Až na výjimky je pro uplatnění nároku dle tohoto zákona nutné, aby účastník – poškozený využil ve stanovených lhůtách veškeré možné dostupné prostředky, které mu zvláštní zákony k ochraně jeho práv poskytují. Nesprávný úřední postup není zcela přesně definován, jen je stanovena podmínka, že nárok na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem má ten, komu takovým vznikla škoda. Jak uvedeno výše, zvláště je v zákoně zakotveno, že pod tímto pojmem je zařazeno i nedodržení předepsané lhůty a pokud není stanovena, tak přiměřené doby pro rozhodnutí. Bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Nárok na náhradu škody podle tohoto zákona se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nejpozději se nárok promlčí za deset let ode dne, kdy poškozenému bylo doručeno (oznámeno) nezákonné rozhodnutí, kterým byla způsobena škoda; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

Tento zákon zrušil předchozí právní úpravu této oblasti a to zákon č. 58/1969 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem.

Odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit. Nedávno publikované usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 2884/2005 ze dne 27. března 2007 se věnuje této problematice, byť za aplikace předchozí právní úpravy. Jedná se o rozhodnutí v právní věci žalobce, kdy požadoval po žalovaném ČR - Úřadu průmyslového vlastnictví náhradu škody ve výši 4.940.000,- Kč. Podstata sporu spočívala v žalobcem tvrzené nezákonnosti rozhodnutí, kterou spatřoval v tom, že původně zapsané označení bylo rozhodnutím Úřadu s účinky *ex tunc* vymazáno a to z důvodu, že při jejím zápisu byl porušen zákon.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl tak, že dovolání odmítá a mimo jiné konstatoval: „Vzhledem k tomu, že podle zákona č. 58/1969 Sb. stát odpovídá za škodu, jež vznikla následkem nezákonného (tj. zrušeného) rozhodnutí, a nikoliv následkem rozhodnutí o jeho zrušení (srov. např. rozsudek NS ČR ze dne 19. 9. 2002, sp. zn. 25 Cdo 2244/2000, uveřejněný v Souboru rozhodnutí NS pod č. 1460, sv. č. 21), je zřejmé, že rozhodnutí o výmazu již zapsané ochranné známky nelze považovat za rozhodnutí, jež bylo zrušeno, tedy za nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 4 odst. 1 zák. č. 58/1969 Sb., a proto objektivní odpovědnost státu za škodu nemůže s ním být spojována.“⁴⁷

9. Závěr

Duševní vlastnictví, včetně průmyslových práv, kam řadíme i ochrannou známku je důležitou součástí dnešního podnikatelského a obchodního prostředí a zákonná úprava tohoto institutu je podstatná pro vznik, zánik, užití, ochranu a vymáhání. Stanovení pravidel pro vymáhání práv z ochranné známky v rámci platného právního řádu hraje podstatnou úlohu při ochraně vlastnického práva k ochranné známce. V práci jsem se pokusila nejprve popsat institut ochranné známky v rámci průmyslového vlastnictví a širšího pojmu duševního vlastnictví. Dále jsem zmínila platnou právní úpravu, včetně komunitárního práva a práva mezinárodního. Mezinárodní právo má svou významnou úlohu v poskytování ochrany a vymáhání ochranné známky již desítky let a význam komunitárního práva v posledních letech také roste a to jak v oblasti známkového práva, tak také v oblastech, které s ním souvisí, jako je ochrana spotřebitele, nekalá soutěž, trestněprávní ochrana práv z ochranné známky. Pokusila jsem se stručně shrnout řízení

⁴⁷ Internetové stránky Nejvyššího soudu ČR www.nsoud.cz

před Úřadem průmyslového vlastnictví, které provází zápis a celou existenci ochranné známky, včetně některých ukázek z rozhodovací praxe Úřadu. Dále jsem se věnovala judikatuře v dané oblasti a pokusila jsem se tak ilustrovat, jak jsou právní předpisy v praxi aplikovány a vykládány. K lepší dostupnosti vymáhání práv z ochranné známky může sloužit i nově zavedený zák. č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv průmyslového vlastnictví. Byl přijat právě na základě Směrnici Evropského Parlamentu a Rady č. 2004/48 ze dne 29.4.2004, jak popsáno v práci a má za úkol sjednotit a zjednodušit postup při vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, různými oprávněnými vlastníka a dalších definovaných osob. Tak, jak je do budoucna nastavena příslušnost soudů - prakticky ve všech věcech týkající se vymáhání práv z průmyslového vlastnictví přísluší Městskému soudu v Praze (s účinností k 1.1.2008 včetně přezkumu správních rozhodnutí) – povede zřejmě ke sjednocení poskytování soudní ochrany těmto právům. Poté, co jsem popsala soukromoprávní žaloby a možnosti uplatnění práv vlastníka ochranné známky dle nové právní úprav, jsem se věnovala nekalé soutěži a jejím projevům a souvislostem v oblasti známkoprávní ochrany. Žaloby týkající se nekalé soutěže řadíme do soukromoprávních žalob.

Další oblastí, které jsem se věnovala, je problematika ochrany spotřebitele, kde je potřeba právní úpravu prohloubit a zefektivnit, k čemuž by měly pomoci změny, které jsou v současné době v legislativním procesu a jsou založeny na podkladě Nařízení EU. Týkají se zlepšení ochrany spotřebitele a to zejména umožněním užší spolupráce mezi jednotlivými orgány členských zemích, mají též za úkol standardizovat ochranu spotřebitele na území EU.

Dále jsem se věnovala trestněprávní a přestupková ochraně, včetně ukázek z některých trestněprávních judikátů. Přestože je zřejmé, že trestné činy v oblasti duševního vlastnictví se vyskytují poměrně často, k soudu se dostane a je prokázán jen zlomek případů. Za této situace je na místě pochybovat o efektivitě trestněprávní ochrany duševního vlastnictví a de lege ferenda uvažovat o změně.

Závěrem lze konstatovat, že dnešní společenské a ekonomické prostředí si vyžaduje jasnou a určitou úpravu ochrany vlastnictví, včetně vlastnictví průmyslových práv a jejich prosaditelnost a vynutitelnost. Tato potřeba je patrná a při zkoumání platné právní úpravy je zřetelná snaha zákonodárce o zpřístupnění, zjednodušení a zrychlení této ochrany. Jedná se o oblast, kde spory a rozhodnutí z nich mají často dalekosáhlý ekonomický dopad na účastníky, a proto by všem nově přijímaným normám měla být věnována veškerá

možná pozornost tak, aby bylo uplatňování těchto práv a rozhodování o nich, co možná nejefektivnější, s ohledem na rychlost a přístup k soudní ochraně.

Seznam použitých zkratek :

- ZOZ - zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů
- ObčZ – zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- ObchZ – zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- TRIPS – Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, publ. pod sdělení č. 191/1995 Sb., jako příloha Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)
- OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- SŘS – zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
- ZVPV - zákon. č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
- Úřad, ÚPV – Úřad průmyslového vlastnictví
- WIPO - Světová organizace duševního vlastnictví (Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví – (Stockholm, 14.7. 1967), publ. pod č. 69/1975 Sb.)
- TLT - Smlouva o známkovém právu (Ženeva, 27.10.1994), publ. pod sdělení. č. 199/1996 Sb.

Seznam použité literatury :

Slováková Z., Průmyslové vlastnictví, vynálezy, užité vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení

Praha : LexisNexis CZ s.r.o., 2006, 2. vydání

Horáček, R., Macek, J. Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Vydání první. Praha : C. H. Beck, 2007

Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. 1. vydání.

Praha : C. H. Beck, 2005,

Slováková Z., Vývoj judikatury v oblasti průmyslového vlastnictví, Jurisprudence 2/2006

Dobřichovský T., Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO, 1. vydání, Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2004

Horáček R. a kol. Práva na označení (zákon o ochranných známkách a zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení) Komentář, 1. vydání. Praha : C. H. BECK, 2004.

Dědič, J. Čech, P. : Obchodní právo po vstupu ČR do EU, 1. vydání, Praha : RNDr. Ivana Exnerová – Bova Polygon, 2004

Štenglová, I., Plíva S., Tomsa M.: Obchodní zákoník, Komentář, 6. vydání, Praha, C.H. Beck, 2001.

Macek J., Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže, Praha: C.H. Beck, 2000.

Pelikánová, I. a kolektiv : Obchodní právo I. a II. Díl, 2. přepracované vydání, Praha, Kodex Bohemia

Drastik, A., - Hasch, K.-Kučera, P.- Rizman, S.: Přehled judikatury – Trestné činy hospodářské. ASPI, a.s., Praha 2005

Internetové zdroje:

www.upv.cz

www.nsoud.cz

www.nssoud.cz

www.coi.cz